Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 49 (5040). 2 МАРТ 1983 й. ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Буюк Почин анъаналарига содоқат

«Промжилстрой» трестига қарашли 11-монтажчилар бошқармасининг Борис Сорокин бошлиқ илғор бригада коллективи шу кунларда турар жой биноларини муваффақият билан қурмоқда. Коллектив ленинча коммунистик шанбаликка қизғин тайёргарлик кўрмоқда. 16 апрель куни бригада тежалган материаллар ҳисобига ишлайди. Тушган маблағлар эса ўн биринчи беш йиллик фондига ўтказилади.
СУРАТДА: бригада аъзолари (чапдан-ўнгга) А. Фёдоров, А. Игнатьев, Т. Қаюмов, В. Степанов, А. Қаюмов, Б. Сорокин, А. Саъдуллаев, Е. Евлен, Р. Абдурафиқов ва С. Корягинлар. М. Нуриддинов фотоси.

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИНГ МУҲИМ БЎҒИНИ

Ўзбекистоннинг донгдор сабзавотчилари, полизчилари ва соҳибкорлари қурултойида

Ўзбекистоннинг донгдор сабзавотчилари, боғбонлари, соҳибкорлари, илғор картошкакорлари ва полизчилари тажрибасини ўртоқлашиш, Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқаришнинг энг муҳим соҳаларидан бирида ишни янада юксалтириш йўлларини белгилаб олиш учун 1 март куни Тошкентда ўз қурултойига тўпландилар. Бу кенгашда мева-сабзавот хом ашёсини қайта ишлаша алоқадор саноат корхоналарининг намояндалари, республика олимлари, конструкторлари, қурувчилари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари ҳам қатнашдилар. Қурултой иштирокчилари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқларида баён этилган қоида ва хулосалардан келиб чиқадиган талаблар асосида республикада сабзавотчилик, боғдорчилик, соҳибкорлик, картошкачилик ва полизчиликни янада ривожлантириш, мева-сабзавот маҳсулоти етиштиришга қўйилаётган даражада вазифаларни муҳокама қилдилар.

Қурултойни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев очди.

Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министри О. А. Алимов, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари Х. Ж. Жалилов, академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори М. М. Мирзаев ўтган йили якунлари ҳамда ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида сабзавот, мева, узум, картошка, полиз маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтиришга юзасидан республика колхозлари, совхозлари ва ташкилотларининг социалистик мажбуриятлари тўғрисида доклад қилдилар.

Докладчилар ва музокарада сўзга чиққан Тошкент область ижроия комитетининг раиси Т. А. Алимов, Ўзбекистон ССР Киров номидаги агросаноат комбинатининг директори М. Мадиёров, Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг ректори Д. Т. Абдукаримов, Оржоникидзе районидаги В. И. Ленин номли колхоз звеносининг мудири З. Фахриддинов, республика «Узсортсемовощ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи Н. И. Хўжаев, Жиззах агросаноат бирлашмасининг бош директори Х. Аширқулов, Китоб районидаги «Китоб» совхозининг бригадири Н. Бозоров, Нукус районидаги «Нукус» совхозининг директори Р. Ерманов бултур Ўзбекистон деҳқонлари қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирганликларини уқтириб ўтдилар. Бениҳоя қийин об-ҳаво шароитларида улар 5,3 миллион тонна, яъни планда белгиланганидан юз минг тонна кўп мева-сабзавот маҳсулоти етиштирдилар. Бу — КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга оширабтган, Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқаришга ўзларининг юксак ҳиссаларини қўшаётган деҳқонлар фидокорона меҳнатининг натижасидир.

Янги йилда бултурги муваффақиятларни мустаҳкамлабгина қолмай, шу билан бирга сабзавотчилик, боғдорчилик, узумчилик, картошкакорлик ва полизчиликни ривожлантиришда янги қадам ҳам қўйиш зарурлиги қурултойда таъкидлаб ўтилди. Нотиқлар йилнинг якунларини таҳлил этиб, асосий диққат-эътиборни ҳал қилинмаган проблемаларга, мавжуд резервларга қаратдилар. Хусусан, мева-сабзавот маҳсулоти етиштириш ва тайёрлашни кўпайтиришда муҳим омил бўлиб қолиши керак. Республикамизнинг дала зоналарида сабзавот, мева, узум, картошка, полиз экинларидан мўл ҳосил олиш мумкинлигини илғор хўжаликларнинг тажрибаси кўрсатиб турибди. Шу экинларни етиштириш агротехникасини яхшилаш, серҳосил навларни, илм-фан ютуқларини жорий этиш мўл ҳосил олиш йўлидир.

Қурултойда ўтиланидек, сабзавотчилик, боғдорчилик, узумчилик, картошкакорлик ва полизчиликни интенсивлаштирилган негизга кўчирган хўжаликлар ва районлар энг юқори ҳосилдорликка эришмоқдалар. Гектар бошига 502 центнер сабзавот олган Калинин районидаги «Москва» колхози, гектар бошига 186 центнер узум олган Булунғур районидаги «Булунғур» совхози, боғлардан 200 центнерли мева ҳосили олган Пастдарғом районидаги «Пастдарғом» совхозининг иш тажрибаси бу жиҳатдан диққатга сазовордир.

Мева-сабзавот маҳсулоти етиштиришни интенсивлаштириш ва марказлаштириш, агросаноат интеграциясини кучайтириш янада ривожлантириш, мавжуд мевазор ва токзорларни реконструкция қилиш, саноат типлари боғ ва токзорлар барпо этиш соҳасидаги ишни янада тез суръатлар билан олиб бориш зарурлиги уқтириб ўтилди. Нотиқлар мана шундай мевазор ва токзорларда кам меҳнат сарфлаб, мўл-кўл ҳосил олаётган илғор хўжаликларнинг тажрибасини янада кенг ёйиш ва боғдорчилик хўжаликлари ва бригадаларни тўла хўжалик ҳисобига ўтказиш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар. Бу йил республика мева-сабзавот хўжалиги министрлиги интенсивлаштирилган совхозлар ва ихтисослаштирилган хўжаликларнинг ўзи 27,6 минг гектар янги боғ ва токзор барпо этишлари, мингтаб гектар эски мевазорларни янгилашлари лозим. Қурултойда картошкачилик, сабзавот, мева, узум, картошка ва полиз маҳсулоти етиштириш технология операцияларини механизациялашни, мавжуд техникадан ҳам унум билан фойдаланиш, ўғитларни, сувни, бошқа агротехника воситаларини тежаб-тергаб самарали ишлатишни биринчи галдаги муҳим иш деб атадилар.

Мўл ҳосил олиш билангина кифояланиб қолмасдан, етиштирилган жами ҳосилни истеъмолчига яхши ҳолатда етиб боришини таъминлаш ҳам керак, деган сўзга ўтилди. Тегишли тармоқ ходимларининг шиорлари. Бунинг учун мева-сабзавот маҳсулотини асраш ва ташишни такомиллаштириш, музхоналар, омборлар, тайёрлов пунктларини, қайта ишлаш корхоналарини боғлаш, тоза ҳамда ишлаб чиқариш корхоналарига ва совхоз ва тайёрлов пунктлари, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари база ва ишлаш, истеъмолчига кечиктириш йўқ, сабзавотларни тез суръатлар билан қуриш, хўжаликлар ва магазинларнинг бевосита алоқаларини ривожлантириш керак. Бу кишиларнинг кундалик эҳтиёжига мувофиқ келадиган туристик муносабатларни янада ривожлантириш зарур.

Қурултойда сўзга чиққан кишилар чорвачиликни ривожлантириш масалаларига тўхталдилар. Фермалар сабзавотчилик ва боғдорчилик хўжаликлари ва боғдорчиликлар ҳам хўжаликлари тўла ҳуқуқли аъзолари бўлишлари керак. Ихтисослаштирилган совхозларда чорва туёғи ва паррандаларни кескин кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, сабзавот-беда ва бошқа турдаги алмашлаб экишни кенг жорий этиш лозим. Бу эса экинзорлар ҳосилдорлигини кўпайтиришга ёрдам беради, шу билан бирга ем-хашак базасини мустаҳкамлаш имконини беради. Аҳоли етиштирган ортиқча мева-сабзавот маҳсулотларини тайёрлашни ташкил этишни бутун чоралар билан рағбатлантириш ва такомиллаштириш лозимлиги ҳақида ҳам гапирилди.

Қурултойда дала ишлари бошланди. Сабзавот, полиз экинларини энг яхши агротехника муддатларида сифатли қилиб экиб олиш, янги боғ ва токзорлар барпо этиш, бошқа шу каби ишларни бажариб, ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили ҳосили учун пухта замин яратиш зарурлиги қурултойда таъкидлаб ўтилди.

Сўзга чиққан нотиқлар республика боғдорлари, соҳибкорлари, картошкакорлари ва полизчиларига ўз олдиларига қўйилган вазифаларни шараф билан бажарадилар, совет кишиларининг фаровонлигини янада ошириш, юксалтиш учун хизмат қиладиган Озиқ-овқат программасини муваффақиятли равишда амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдирдилар.

Қурултойда самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Бу эса етиштирилган ҳосилдан тўлароқ фойдаланиш, мева-сабзавот маҳсулотларини етказиш вақтида нобуд бўлишнинг камайтириш имконини беради.

Аҳолини «сервитамин маҳсулот» билан йил бўйи таъминлаш проблемаси беҳисоб катта аҳамиятга эга эканлиги қурултойда таъкидлаб ўтилди. Теплицалар тармоғини кенгайтириш, усти ёпиқ ерларнинг ҳар квадрат метри самарадорлигини ошириш, нур ўтказувчи плёнка остида сабзавот ва картошка етиштириш соҳасидаги илғор тажрибани кенг ёйиш зарур.

Республика хўжаликларида мева-сабзавот маҳсулотларининг турларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш учун ҳам катта имкониятлар бор Хўраки ва майиздан боп нав узум берадиган токзорлар, цитрусчилик, шафтолизорлар, олхўризорлар, анорзорларни кўпроқ барпо этиш лозим, чунки мана шу маҳсулотларга аҳоли кўплаб талаб қилмоқда.

Қурултой қатнашчилари Ўзбекистон ССР сабзавоткорлари, картошкакорлари, полизчилари, боғдорлари ва соҳибкорларининг 1983 йилги социалистик мажбуриятларини қабул қилдилар. Олти миллион тонна, яъни ўтган йилга қараганда етти юз минг тонна кўп мева-сабзавот маҳсулоти етиштириш кўзда тутилди.

Қурултой ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуратов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, И. Б. Усмонхўжаев, Қ. К. Камолов, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, У. У. Умаров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Х. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, В. К. Михайлов, Б. Р. Раҳмонов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

Беш йиллик жамғармасига

Тошкент трактор заводининг улкан йиғув цехи одамлар билан гавжум. Бу ерга кўп минг кишилик коллективимиздаги барча цехлар, бўлимлар ва хизматларнинг вакиллари тўпланишган. Кўпларининг қўлида транспарантлар, партия ва ҳуқумат раҳбарларининг портретлари.

Коммунистик шанбалик ўтказишга тайёргарликка бағишланган митингни бирлашма партия комитети секретари Х. Шагиев очади.

— Мамлакатимизда Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин туғилган кунини меҳнат совғалари билан нишонлаш анъана бўлиб қолди. Москвадаги илғор корхоналарнинг коллективлари 16 апрелда В. И. Ленин туғилган кунининг 113 йиллигига бағишлаб Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик ўтказиш бўйича ватанпарварлик ташаббуси билан чиқдилар. Биз, тошкентлик тракторсозлар бу ташаббусни қизғин қўллаб-қувватлаймиз ва шанбалик куни энг юксак унумдорликка эришамиз.

Минбарга Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери, Ўзбекистон Компартияси Куйбышев район комитетининг аъзоси, механика-йиғув цехи токари Л. Дубинина кўтарилади:

— Биз москваликлар ташаббусини маъқуллаймиз ва қўллаб-қувватлаймиз. Цехимиз коллективи номидан шанбалик куни бутун имкониятларни ишга солиб, тежалган электр қуввати ва материаллар билан ишлаймиз, деб таклиф киритаман. Менинг ўзим кунлик топшириқни 110 процент бажариб, шу куни ишлаган ҳаммини тўла беш йиллик фондига ўтказаман. Ватанимиз янада қудратли ва обод бўлаверсин.

— Бизнинг бригадамиз, — дейди трактор йиғув цехи слесарлари Х. Худойбергановлар, москваликларнинг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлайди ва барча машинасозларни Коммунистик шанбаликка иштирок этишга чақиради. Биз шанбалик куни конвейердан 18 та трактор тушириб оламиз, топилган иш ҳақини беш йиллик фондига ўтказамиз.

Минбарга биринсирин ишлаб чиқариш илғорлари, коммунистик меҳнат зарбдорлари кўтарилишади. Улар қаторида механика-йиғув цехининг бригадири С. Шульженко, асбобсозлик цехи ишчиси М. Ғойбназарова, пайвандлаш-пресслаш цехи партия ташкилотининг секретари Н. Лоскутова ва бошқалар бор эди.

Митинг қатнашчилари резолюция қабул қилиб, унда бутун коллективни Бутуниттифоқ коммунистик шанбаликка тайёргарлик кунлари ишчилар, бригадалар, цехлар, участкалар ва цехлар ўртасида смена топшириқларини тўла ва ошириб бажариш, хом ашё, материаллар, деталларни, ёқилғи ва энергия ресурсларини тежаш, ишлаб чиқариш маданиятини ва меҳнат интизомини яхшилаш учун мусобақани кенгайтиришга чақирдилар.

Ишлаб топилган иш ҳақи ўн биринчи беш йилликка — Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга, совет халқлари турмуш фаровонлигини оширишга хизмат қилади.

В. КОМЛЕВ.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ИЙЛЛИГИ ОЛДИДАН

ПОЙТАХТ ЮБИЛЕЙИГА ТАЙЁРЛАНЯПМИЗ

ЮТУҚЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАБ, НУҚСОНЛАРГА БАРҲАМ БЕРАЙЛИК

Тошкент 2000 йиллигига тайёргарлик кўриш бўйича шаҳар ташкилий комитетининг навбатдаги мажлисида шу юбилейга ҳозирлик кўрувчи ва уни ўтказувчи республика ташкилот комитетининг раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов билдирган таклиф ва истаклар асосида Ўзбекистон пойтахти юбилейига тайёргарлик кўриш билан боғлиқ масалалар қараб чиқилди. Мажлис Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин раислигида ўтди.

Ўзбекистон пойтахтининг 2000 йиллигига тайёргарлик кўриш бўйича Ҳамза район партия комитетининг ташкилотчилик ва сиёсий ишлари тўғрисида район партия комитетининг биринчи секретари Ф. Н. Нажмиддинованинг ҳисоботи тингланди. Шунингдек В. И. Ленин номли ТошДУ ва Беруний номидаги ТошПИнинг шаҳар юбилейига тайёргарлик бўйича ахборотлари ҳам эшитилди.

Ҳамза район корхоналари ва ташкилотлари шонли юбилейга тайёргарлик бўйича муайян ишлар қилдилар. Район саноати бир мароmда ишламоқда. Кейинги вақтларда саноат ишлаб чиқариш ҳажми 13 процентдан зиёдроқ ошди. Планга қўшимча 45,1 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди, 14 та автоматик ва механизациялашган линиялар жорий этилди. 70 хил янги кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Ҳозирги вақтда давлат Сифат белгисини олган маҳсулот йиллик ҳажми 34 процентини ташкил этмоқда.

Шу билан бирга район саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ишида ҳали нуқсонлар мавжуд. Кенг истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш суст ўсмоқда. Асосий ишлаб чиқаришни механизациялашни янада жадаллаштириш керак. «Ташсельмаш», «Госкомсельхозтехника» заводларида, 1-уйсозлик комбинатида ва бошқа корхоналарда бир қатор объектлар қурилиши ниҳоясига етказилмаган. Ободонлаштириш, турар жойлардан фойдаланиш бўйича ишларда ҳам ҳали кўпгина ниҳоясига етказилмаган ишлар бор. Районни кўкаламзорлаштириш сиёсий безатиш бугунги кун талабларидан орқада қолмоқда. Бу масаларнинг ҳаммасини ҳал этиш, тезроқ ҳал этиш зарур. Ахир, жонажон шаҳримизнинг 2000 йиллик юбилейигача ярим йилдан сал зиёдроқ вақт қолди.

Муҳокама этилган барча масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ШОНЛИ САНАГА ТАРАДДУД

Тошкент шаҳрининг 2000 йиллигига тайёргарлик бориши устидан назорат қилиш бўйича шаҳар комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Уни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раиси В. О. Козимов олиб борди.

Мажлисда Хадра майдонидаги транспорт туннели қурилишининг бориши тўғрисидаги ахборот тингланди. Объект қурилиши бундан икки йил муқаддам бошланган эди, қарамай, қурилиш иши ҳар суст амалга оширилмоқда. 7-«Мостострой» коллективи икки йиллик қурилиш-монтаж ишлари планини бажармади. Тошкент курилиш Бош бошқармасига зарур бўлган миқдордаги материаллардан атиги 34,3 процентини етказиб берди, холос. Бошқа участкаларда ҳам иш улар яхши эмас.

Шу йилнинг май ойида Навоий кўчасидаги савдо ярмаркаси фойдаланишга топширилиши керак. Бироқ, бу ерда йиғма темир бетон буюмлари танқислиги минотида кескин етишмовчилик бўляпти. Ана шу сабабли объектга жалб этилган сердо ташкилотлари ишни тўхтатиб қўйишди. Февраль ойида жами 20 минг сўмлик майда ўзлаштирилди, холос. Тошкент курилиш Бош бошқармасининг 159-тресті йиғилган бош пудратчилик вазифасини тўла бажармаяпти.

Шаҳар комиссияси аъзолари ишни график асосида ташкил этиш учун материал ресурсларини бир маромда етказиб бериш, белгиланган тадбирларни бажариш учун қурилиш ташкилотларининг маҳсулиятини ошириш, меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар. Комиссия қабул қилган масалаларга асосий зарурлиги лозимлигини таъкидлаб ўтдилар.

НАМУНАЛИ ТУРМУШ УЧУН

ҲАММА ҲАШАРГА ЧИҚАДИ

Тошкент шаҳрининг 2000 йиллигига ҳозирлик кўрувчи ва уни ўтказувчи ташкилот комитетининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида ишлаб чиқариш топшириқларини бажариш, шаҳар қурилишининг бош планини амалга ошириш, юбилей объектларини қуриш, микрорайонларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан янги вазифалар қўйилди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг мажлисда сўзлаган нутқи пойтахт юбилейигача қолган кунлар учун аниқ иш программасини аниқлаб берди, тошкентликларни янада иштиёқ билан ишлашга даъват этди.

Ҳозир шонли воқеани зарбдор меҳнат билан кутиб олишга интилмаётган бирорта меҳнат коллективи йўқ. Корхоналарда авж олган социалистик мусобақани пойтахт барча районларининг аҳолиси қўллаб-қувватлаб, намунали турмуш учун, ҳовлилар ва уйларда тартиб ўрнатиш учун курашни авж олдирмоқдалар.

Бугунги кунда Ленин районидаги «Марказ — 7» микрорайонида ўтганиз, кўпгина уйларни сақланаётган уйи деб ўзилган тахтачаларни, ҳаммаёқнинг озодалигини, чиройли қилиб шакл берилган дарахтлар, яшил тусиқ ва гулзорларни кўришингиз мумкин. Ҳовлилардаги тартибга келтирилган болалар майдончалари эътиборни тортади. Булар кенг ҳамкорлик жамияти — 16-ЖЭУ ходимларининг, аҳолининг, бирлашган уй комитети вакилларининг микрорайонда намунали жамоат тартиби ўрнатиш ҳамда юксак турмуш маданиятига эришиш учун бирга тараддудланишнинг натижасидир. Шанбаликлардан шанбаликкача эмас, балки ҳар куни мунтазам ҳамкорлик ижобий самара бермоқда. Уй-жой эксплуатация участкасининг кўпгилли ёрдамчилари барча тадбирлар тўғрисида зилаётганда фаоллик кўрсатишади, тушунтириш ва оммавий-маданий ишларни ўтказишда ёрдамлашишади. Усмирлар билан ишлашга катта эътибор бериляпти. Уларнинг бўш вақтини фойдали ўтказиш учун барча шароитлар яратилган. Жамоатчилик ёрдами билан таъмир этилган «Искра» клубида болалар 6 тўгарак ёки спорт секцияларидан бирига аъзо бўлиб, шахмат ва шашка ўйнашлари, чет тили ёки сурата олишни ўрганишлари мумкин.

(Давоми 2-бетда).

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

△ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Италия Коммунистик партияси XVI съездига йўллаган табриги эълон қилинган.

△ ФРЕЛИМО партиясининг Раиси, Мозамбик Халқ Республикаси Президенти маршал Саmора Мойзес Машел 1 мартда Тошкентдан Москва жўнаб кетди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан дўстона амалий визит билан СССРга келди.

ФРЕЛИМО партиясининг Раиси, Мозамбик Халқ Республикаси Президенти маршал Самора Мойзес Машел 1 март куни амалий дўстлик визити билан Москвага келди.

ИДЕОЛОГИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

Киров район партия комитетида идеология активининг ахборот конференцияси бўлиб ўтди. Унда район партия комитетининг биринчи секретари М. С. Камолова «Район корхоналари ва ташкилотлари томонидан 1982 йил планларининг бажарилиш якунлари, идеология ишининг 1983 йил план ва мажбуриятларни бажаришдаги таъминлаш» мавзуида доклад қилди.

Конференция қатнашчилари — партия комитетлари секретарлари, идеология секторлари, сиёсий ахборотчилар группаларининг раҳбарлари иш тажрибаларини ўртоқлашдилар, коллективларда сиёсий-тарбиявий ишларни янада такомиллаштириш йўллари белгилаб олдилар.

Конференция қатнашчилари олдига беш йилликнинг учинчи йилидаги план ва мажбуриятларни бажаришнинг идеологик таъминлаш вазифалари қўйилди.

Шарҳчи сатрлари

ИМПЕРИАЛИЗМ БИЛАН СИОНИЗМ ТИЛ БИРИКТИРМОҚДА

Лотин Америкаси мамлакатларининг халқлари, кўпгина ҳукуматлар кетида АҚШ ўтказаётган интервенциячилик йўлини қаҳр-ғазаб билан қоралашмоқдалар. Бироқ Вашингтон тобора кўпроқ аралашаётганлиги муносабати билан ташвиш билдирмоқдалар. Бунда улар АҚШ билан Исроил бир ёқадан бош чиқариб, иш олиб бораётганликларини таъкидламоқдалар.

Кейинги вақтда Вашингтон билан Тель-Авив ҳамкорлиги айниқса активлашиб кетди. Гап шундаки, Марказий Америкадаги ҳарбий диктатуралар режимларини Вашингтон жиддий таъминлайди. Исроилнинг ролига келсак, улар Рейган маъмурияти олдиндан кўра олмаган ишларни ҳам бажаради. Исроилнинг иқтисодий ва ҳарбий ёрдами туфайли бу мамлакатларнинг ҳукмрон доиралари ўз халқларига қарши кураш олиб бормоқда.

Исроил мунтазам равишда Гондурас ҳарбийларига қурол-ярог етказиб бериш, шунингдек Гондурасга ҳарбий маслаҳатчилар юбориш, у ерда Сальвадор ҳарбийлари учун ўқув-машқ лагерлари ташкил этишга ёрдамлашмоқда. Исроил ҳукумати Гондураснинг ҳарбий қудратини мустаҳкамлашга катта эътибор бериб, Сальвадор ҳарбий режимига ҳам қурол-ярог етказиб бермоқда. Маълумки, эзгу аксилинқилобий ҳаракатга раҳнамолик қилаётган Вашингтон ва Тель-Авив мамлакат ичкарисида ва хорижда пайдо бўлаётган тўсиқларни бартараф қилишга ҳаракат қилмоқда.

Исроилнинг ҳарбий ёрдами шу билан чекланиб қолмайди. Гондурас ҳарбий режимининг қўллаб-қувватланиши бўйича унга ёрдам кўрсатишда қатнашди. Исроил ҳозир Гондурас армиясини модернизациялашда ёрдам кўрсатиш тўғрисида ҳам келишув тузди. Исроил Лотин Америкасининг реакцион кучлари билан алоқаларини кенгайтириб, иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий соҳада бундан кейин ҳам ҳамкорлик қилишга тайёр эканлигини билдиради. Америка империализми ва сионизмнинг Лотин Америкасига нисбатан олиб бораётган сиёсати Гватемала, Гондурас, Сальвадор ҳалқлари ва бошқа мамлакатлар халқлари орасида нафрат уйғотмоқда.

Н. ЧИГИРЬ, ТАСС шарҳчиси.

ҲАММА ҲАШАРГА ЧИҚАДИ

(Давоми. Боши 1-чи бетда).

...Ўтган шанба куни Космонавтлар проспекти ёқасидаги 35-«а» уй ҳовлиси, айниқса гавжум бўлди. Бу бежиз эмас. Чунки «Марказ—7« микрорайони аҳолиси умумий йиғилишида ҳовлиларни ободонлаштириш, уйларнинг подъездларини тартибга келтириш, ариқларни тозалаш учун ҳашарларга чиқиш тўғрисида барча тошкентликларга қарата мурожаат қабул қилишаётган эди. Улар москваликларнинг тажрибаси асосида турар жойларни ўз муҳофазаларига олиб, подъездларда кундузги навбатчиликни йўлга қўйишга қарор қилишди. Тошкентнинг 2000 йиллигигача микрорайонда 14 та болалар майдончаси ремонт қилинади, 1250 та балкон ва ложалар тартибга келтирилади. Ҳар ҳафтада ўтказиладиган ҳашарлар пайтида ўтқазиладиган 160 туп дарахт ва 1500 туп гул ҳовлиларни безайди.

Мажлисда сўзга чиққанлар — бирлашган уй комитети раиси Л. Лукашевич, Лоҳутий кўчаси ёқасидаги 13, 11-уйларда яшовчи У. Алимов, Р. Бурнашевлар жамоатчилик, ўртоқлик судларининг фаолиятини активлаштир и ш н и, уларнинг куч-ғайратини уй-жой фонди сақланишини яхшилашга қаратишни таклиф этишди. Тарбиявий иш билан боғлиқ тадбирлар конкретлаштирилиши, ичкиликбозлик, безорилик, тартиб бузилишларига қарши кураш собит қадамлик билан олиб борилиши даркор.

Ҳар шанбада ҳашарга чиқамиз — Собир Раҳимов районидаги Тансиқбоев микрорайони аҳолиси умумий йиғилишда шундай қарор қабул қилишди. Бу ерда ҳозирнинг ўзида сўздан амалий ишга ўтишди: ҳовлиларни ободонлаштириб, дарахтларнинг тагини юмшатишди. Тансиқбоевликлар «Марказ—7» микрорайони аҳолисининг социалистик мусобақага чақирилганлигига жавобан ўз кучлари билан саломатлик шаҳарчасини ремонтдан чиқаришади, 1600 туп дарахт ва бута ўтқазишади, бир минг погон метрдан ортиқ ариқларни тозалашади.

«Уй-жой фонди сақланишини таъминлаш, уни модернизациялашга оид ишларни актив амалга ошириш, уй-жойларни капитал ремонт қилиш сифатини яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирлар амалга оширилсин»— КПСС Марказий Комитетининг «Уй-жой бинолари ва социал-маиший объектлар қурилиши планларини бажаришни таъминлаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида қўйилган ана шу вазифа шаҳар хизматлари ходимларига ҳам, аҳолининг ўзига ҳам таааллуқлидир. Бошланган ишни давом эттириш учун ҳали кўп иш қилиниши керак. Муваффақият гарови эса — ўз уйлари, кварталларини намунали жойга айлантириш ишида барчанинг ва ҳар бир кишининг фаол иштирокига боғлиқ. «Марказ—7» ва Тансиқбоев микрорайонларида ғоят фойдали ишга қўл уришди. Энди ана шу ташаббусни қўллаб-қувватлаш ва давом эттириш, уни ишни ташкил этишнинг янги формалари билан бойитиш лозим. Ана ўшанда бизнинг серқуёш пойтахтимиз намунали шаҳар бўла олади!

О. КОСТИКОВА.

Микрорайон намунали бўлсин

«МАРКАЗ—7» МИКРОРАЙОНИ АҲОЛИСИНИНГ ШАҲРИМИЗНИНГ БАРЧА АҲОЛИСИГА

МУРОЖААТИ

Шаҳримиз катта байрам арафасида турибди. Сентябрь ойида Тошкентнинг 2000 йиллиги кенг ва тантанали нишонланади. Обрўли халқаро ташкилот — ЮНЕСКО ана шунга қарор қилди. Юбилейда ер куррасининг барча бурчакларидан юзлаб меҳмонлар келишади. Яхши анъанага кўра тошкентликлар олийжаноб ва меҳмондўст мезбон сифатида бу йирик воқеа арафасида ўз уйларини, кварталларини, кўчаларини тартибга солмоқдалар.

Ҳар бир шаҳарлик бу байрамни, яъни КПСС ленинча миллий сиёсатининг ёрқин намуналаридан бири ҳисобланган бу шодиёнани зўр уюшқоқлик билан кутиб олиш истагида жўш урмоқда. Негаки, ғоят қисқа тарихий муддат ичида фақат бизнинг мамлакатимиздагина ҳаётнинг барча соҳаларида ана шундай улкан ютуқларга эришиш мумкин.

Тошкентнинг 2000 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш, республика ташкилий комитетининг яқинда бўлиб ўтган мажлиси, унда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов кутки юбилейга тайёргарлик кўришга янгича илҳом берди. Мажлисда шаҳарни қайта қуришнинг бош плани бажарилишига оид муҳим масалалар кўтарилди, КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларида белгилаб берилган, коммунистик бунёдкорликнинг улкан режаларини амалга оширишда Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг ягона кўпмиллатли оиласида эришган муваффақиятлар таъкидлаб ўтилди.

Келинг, турар жой массивларимиз қиёфасига яна бир бор разм солайлик. Бу борада ҳамма иш жойидами? Уларнинг янада гўзал, шинам ва боғ-роғларга бурканиши учун нималар қилиш керак.

Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун турар жойларда кўп иш қилиш мумкин ва зарур. Биз, Ленин районидаги «Марказ—7» микрорайонининг аҳолиси ободонлаштириш бўйича ҳар ҳафта ўтказиладиган шанбалик ва якшанбаликларда қизғин қатнашишга аҳд қилдик. Бу ҳашар мобайнида суғориш тармоқларини тозалаймиз, дарахт кўчатлари ва буталар ўтқазамиз, болаларнинг ўйнаш майдончаларини ремонт қиламиз, балконларни намунали тартибга келтирамиз.

Намунали жамоат тартиби катта аҳамиятга эгадир. Бу борада бизнинг микрорайонимизда дастлабки қадамлар қўйилди. Ўсмирлар клуби қошида милициянинг ёш дўстлари отрядлари ташкил этилди, улар жамиятга зид турли кўринишларга қарши курашда катталарга ёрдам бермоқдалар. Бироқ, биз бу билан кифояланмаймиз. Уй комитетлари, ўртоқлик судларининг ишларини активлаштириш зарур деб ҳисоблаймиз. Ҳар қандай тартиб бузилишларининг манбаи ҳисобланган ичкиликбозлик, безориликка қарши қатъият билан ва изчил курашмоқ зарур. Шуниси сир эмаски, ижтимоий фойдали меҳнатдан бўйин товлайдиган, ўзгалар ҳисобига кун кўрадиган кишилар тартибни бузмоқдалар. Микрорайонда истиқомат қилаётган ҳар бир кишининг вазифаси — ана шундай кишиларни аниқлаш, уларни ишга жойлаштириш, ҳаётда тўғри йўлга тушиб олишларига ёрдамлашишдан иборатдир.

Намунали тартиб ўрнатишда, жамоатчилик иштирокининг— уйларда навбатчиликни ташкил этиш сингари формаси ҳам ўзини оқлади. Бизнинг микрорайонимизда ҳам москваликлар тажрибаси бўйича уй-жойлардан фойдаланиш участкаси активистларининг. навбатчилиги уюштирилмоқда.

Бизнинг умумий бойлигимиз — турар жой фондини асраб-авайлаш, унга тежамкорлик билан муносабатда бўлиш катта аҳамиятга эгадир. Асбоб-ускуналарнинг бузилишига йўл қўймаслик, подъездлар, зиналарнинг ён панжаралари, квартиралар, балконлар, болалар майдончаларини озода тутиш ва тартибга келтириш барча микрорайонлардаги аҳолининг қўлидан келади.

Биз, «Марказ—7» микрорайонидаги турар жой уйлари вакиллари умумий йиғилишининг қатнашчилари шаҳарнинг барча аҳолисига мурожаат қилиб, фахрли ва масъулиятли вазифа — ҳар бир микрорайонни юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган микрорайонга айлантириш учун актив курашга қўшилишга даъват этамиз. Биз, Тансиқбоев микрорайони аҳолисини мусобақага чақирамиз.

«Марказ—7» микрорайони аҳолиси вакиллари умумий йиғилишида қабул қилинган.

∴ ∴ ∴

СУРАТЛАРДА: Ленин районидаги «Марказ—7» микрорайони аҳолисининг умумий йиғилишида ободонлаштириш бўйича шанбаликларда фаол иштирок этишга, микрорайонни намунали микрорайонга айлантиришга қарор қилинди.

М. Нуриддинов фотолари.

МУҲОКАМАНИ ГАЗЕТХОНЛАР ДАВОМ ЭТТИРИШАДИ

«КЎЗНИ ОЧИНГ, ПАТТАЧИ!»

(«Тошкент оқшоми», 11 февраль, 1983 йил.).

БОЗОРНИНГ «КУНДА-ШУНДАСИ»

Яқинда Тошкентнинг Октябрь колхоз бозорига бориб, рўзғор учун озгина зира олмоқчи бўлдим. Битта узун растани зира сотувчилар эгаллабди. Мавжуд зираларни бирма-бир кўздан кечириб, тагига курси қўйиб ўтирган, икки юзи анордек қип-қизил, елкадор йигитнинг молига харидор бўлдим:

— Зирангизнинг килоси қанча!

— 120 сўм.

— Бир юз йигирма сў—ў—ў—м! — Беихтиёр шундай деб юборибман. Лекин дарҳол ўзимни тутиб олдим. Босиқлик билан йигитдан касби нималигини, зирани қаердан олиб келганлигини сўрадим. У: «Деҳқонман, ака. Зирани Тожикистондан олиб келганман», деди. Мен ҳеч нарса билмагандек уни яна гапга солдим.

— Зира экиладими ёки ёввойи ҳолда ўсадими!

— Тоғда ёввойи ҳолда ўсади.

— Яхши. Кун бўйи бир одам қанча териши мумкин!

— Бир килограмм терса бўлади.

— Ия, зўр экан-ку, экмай, чопмай, суғормай, тайёр ҳосилни терилса-да, бир кунда 120 сўмга эга бўлиш мумкин бўлса. Мен бир ой ишлаб 120 сўм маош оламан-ку.

Йигит жавоби ўзига калтак бўлиб туша бошлаганини сезди-да, гапни қисқа қилди:

— Энди, ака, буни бозор дейдилар. Сотувчи ҳам, олувчи ҳам оғзига сиққанини айтади. Олсангиз, мана шу нарх, олмасангиз яна ўзингиз биласиз, — деди-да, тескари ўгирилиб олди.

Унинг бу қўрс ҳаракати юрагимга найзадек санчилди. Шундан кейин ош кўк, пиёз сотиладиган растага ўтдим. Бу ерда беш дона саримсоқ пиёз — бир ярим сўм, бармоқдек кашнич — эллик тийин эди.

Нон — инсон учун кунда зарур бўлган азиз, табаррук неъмат, халқимизнинг энг катта бойлигидир. Дўкондан унинг бир буханкасини 20 тийинга оламиз. 10 тийинлик ширин бубликдан битта олиб, икки пиёла чой билан еб олсангиз қорнингиз тушгача очмайди. Шуни ўйлаганда беихтиёр партия ва ҳукуматимизга минг бор ташаккурлар айтгинг келади.

Аммо шундай шароитда бозорда бармоқдек кашничнинг нархи 50 тийин, бир килограмм зиранинг нархи 120 сўмлигини кўриб ёқани ушлайсан. Беихтиёр бир буханка нон тайёрлаш мумкин бўлган ғаллага сарфланган меҳнат билан, бармоқдек кашничга сарфланган меҳнатни таққослаб, ўртада ер билан осмонча фарқ борлигини ўйлайсан, киши.

Мен асли деҳқонман, ёшим 60 дан ошган, ҳаётнинг аччиқ-чучуги, паст-баландини кўрган одамман. Бозорларда нархларни кимлар том баравар сакратаётганлигини яхши тасаввур қиламан. Бозордаги нархларни ҳалиги мен билан суҳбатлашган зирафурушдек, ўзини деҳқон атайдиган, аслида ғирт савдогар бўлган бозорнинг ноинсоф «кунда-шунда»лари қимматлаштиряпти. Иккинчидан, «Кўзни очинг, паттачи!» мақоласида тилга олинган С. Зокиров сингари ўз вазифасини суиистеъмол қиладиган кишилар қимматлаштиряпти.

Бор-йўғи 6 сўм бўлган ош кўк учун 1 сўм 60 тийин талаб қилибдия! Бундай шароитда, албатта, деҳқоннинг ҳам молини иложи борича қимматроқ сотишга ҳаракат қилиши табиий нарса. Олти ой ёз экиб-тикиб, пешона тер тўккандан кейин, меҳнатига яраша наф кўришни ҳамма ҳам истайди.

Мана, ўлкамизга баҳор келди. Ҳадемай, бозорга гилос, ундан кейин қулупнай, олча каби мевалар чиқади. Шаҳардаги айрим бозорларда бу маҳсулотларни сотувчилардан эгаллаган ўрни учун эмас, ҳар тоғорасига 50 тийиндан патта пули олишни одат қилишган. Тўрт тоғора олча олиб келсангиз, марҳамат қилиб 2 сўм патта пули берасиз.

Менимча, бу масалада қуруқ гап-сўз билан кифояланмай, амалий ишга ўтиш керак. Ёзги пишиқчилик пайтларида обрўли кишилардан иборат жамоатчилик комиссиялари ташкил этиб, бозорларни тез-тез айланиб туриш, текширув натижаларини матбуотда эълон қилиб бориш лозим. Ҳалол меҳнат қилиб ўз томорқасида маҳсулот етиштирган ва уни бозорга олиб келган деҳқонга ҳамма шароит яратиб берилиши керак.

О. ЭРМАТОВ,
Ленин район ободонлаштириш бошқармаси мироби, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани, учинчи даражали Шуҳрат ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари кавалери.

МУНОСИБ ЖАЗОСИНИ ОЛСИН

«Тошкент оқшоми» газетасининг 1983 йил 11 февраль сонида босилган «Кўзни очинг, паттачи!» мақоласини диққат билан ўқиб чиқдим. Р. Каримованинг мактубида Тошкент шаҳридаги аксарият бозорларда юз бериб турадиган одатдаги воқеа баён этилган.

Назаримда, С. Зокиров қилмишига яраша жазоланмаган. Бу одамни ишда нуқсонга йўл қўйган ходим эмас, жиноятчи дейиш тўғрироқ бўлади. У биринчидан, деҳқонга дўқ-пўписа қилиб вазифасини суиистеъмол қилган, иккинчидан, деҳқондан пул олиб, патта бермай давлат мулкини ўғирлаган. Буни қарангки, шундай кимсага виговор бериш билан кифояланишибди. Агар ҳар бир жиноятчи виговор билан қутилиб кетаверадиган бўлса, совет қонунлари нима бўлади!

Жиноятчи С. Зокиров одил совет қонунларига мувофиқ муносиб жазосини олиши лозим.

А. ХИДИРАЛИЕВ,
Тошкент область, Ғалаба районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоси.

Республика бўйлаб

Намангандаги «Чадоқ» совхози аҳолиси энди республиканинг ҳар қандай шаҳри билан телефон орқали боғлана олади. Бу ерда 150 номерли автомат телефон станцияси ишлай бошлади. Шу беш йилликда Наманган области хўжаликларида 15 та автомат телефон станцияси ишга туширилади.

∴ ∴ ∴

«Қумқўрғон районидаги «Москва» колхозида қурилган цехда нотўқима газламадан ранг-баранг гиламчалар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Маҳаллий усталар «Ўзбекбирлашув» фондидан олаётган материаллардан бадиий патнислар ва бошқа уй-рўзғор буюмлари тайёрламоқдалар.

* * *

Дўстлик районидаги Ленин номли колхозда элита-уруғчилик лабораторияси қурила бошланди. Лаборатория Тошкент мутахассислари ишлаб чиқан типовой лойиҳага биноан барпо этилмоқда. Лойиҳада лабораторияни энг янги асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш, хом ашё ва уруғликни сақлайдиган омборлар қуриш кўзда тутилган. Беш йиллик охиригача республикадаги барча йирик элита-уруғчилик хўжаликларини типовой лабораториялар билан таъминлаш мўлжалланган.

* * *

Гулистондаги тажриба ремонт-механика заводининг ишчилари Мирзачўлни ўзлаштирувчиларига беш йиллик бошидан буён бешюзинчи «СМК-10» автокранини юбордилар. Бу ерда ана шу 10 тонналик краннинг деталлари ва узелларини тайёрлайдиган ихтисослаштирилган бригада ташкил этилган. Бундай кўтаргич кранларнинг бир туркуми «Ноқоратупроқ ўлкага — «Ивановосовхозстрой» тресети мелиораторларига ҳам юборилди.

* * *

«Қаршистрой» территориал бошқармасининг механизаторлари Қарши магистрал канали ўзанини ремонт қилишга киришдилар. Ўзандан етмиш минг кубометр балчиқни далага чиқариш керак. Суғориш мавсумигача канал ўзининг сув ўтказиш қобилиятини оширади.

* * *

Янгиқўрғон районидаги «Ҳамза» совхозининг ҳайдаладиган ерлари кенгайтирилди, «Наманганводстрой» трестининг мелиораторлари хўжалик деҳқонларига 150 гектар ўзлаштирилган ерни топширдилар. Бу ерда пахта етиштириладиган бўлади. Райондаги бошқа хўжаликларнинг далалари ҳам кенгайтирилди.

[ЎзТАГ].

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Жаҳон шаҳарлари ва пойтахтларида

ВЕНА. Шу кунларда Австрия пойтахтининг ўн минглаб аҳолиси ва меҳмонлари Венанинг машҳур Пратер паркида бўлдилар. Халқаро анъанавий туристик ярмарка бу ерда ниҳоясига етди. Ярмаркада жаҳондаги 32 мамлакатдан, шу жумладан, СССР, Венгрия, Чехословакия, Болгариядан 200 дан кўп туристик фирмалар, саёҳат бюролари ва бошқа ташкилотлар иштирок этдилар.

Бутуниттифоқ «Интурист» акционерлик жамияти билан Австрия— Совет саёҳат жамиятлари бюросининг биргаликда ташкил этган экспозицияси катта муваффақият қозонди. Бу ерга қўйилган чиройли фотосуратлар, плақатлар, проектлар, СССР халқлари амалий санъати намуналари, халқаро туризмни ривожлантиришда Совет Иттифоқининг эришган муваффақиятларини яққол намойиш қилди, томошабинларни иттифоқдош республикаларнинг кўп миллатли маданияти билан таништирди.

* * *

МАДРИД. Испаниянинг Сагунто шаҳрида (Валенсия вилояти) транспорт ишламаяпти. Корхоналар, мактаблар давлат муассасалари ва банклар ёпиб қўйилган. Сагунто меҳнаткашлари демократик касаба союзларининг чақириғига биноан корхона эгаларининг шаҳардаги металлургия корхоналарида ишлаб чиқаришни тўхтатиш ва кўплаб ишдан бўшатиш режаларига қарши норозилик юзасидан ялпи иш ташлаш эълон қилдилар.

* * *

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ғарбий Берлин маъмурлари ўзларининг молиявий қийинчиликларини бундан кейин ҳам фақат меҳнаткашлар гарданига юклаш ниятидадир. Сенатнинг молия масалалари билан шуғулланувчи аъзоси Г. Кунцнинг докладидан шу нарса маълум бўлиб қолди. У журналистлар ҳузурида сўзга чиқиб, Ғарбий Берлиннинг 1983—1986 йиллардаги бюджетида 1,9 миллиард марка камомат ҳосил бўлганлигини айтди. Шаҳар маъмурлари бу камоматни социал эҳтиёжлар учун маблағларни янада қисқартириш ва коммунал хизмат ҳақини ошириш йўли билан қопламоқчи бўладилар. Шаҳарда соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи системаси бундан айниқса қаттиқ зарар кўради. Банк асоратининг асосий оғирлиги ҳам солиқ тўловчилар бўйнига тушади.

* * *

БРЮССЕЛЬ. Бельгия почта хизмати ходимларининг иш ташлаши давом этмоқда. Льеж шаҳрининг почта хизматчилари уч кун иш ташладилар. Шаҳар аҳолиси хат-хабарсиз, газета, журнал ва посилкаларни ололмай қолди. Брюссель, Монс, Шарлеруа, Нивел ва Антиверпен саралаш марказининг ходимлари ҳам тез-тез иш ташламоқдалар. Меҳнаткашлар «почта хизматини қайта қуриш» деб аталган пландан воз кечишни маъмурлардан талаб қилмоқдалар. Бундай қайта қуриш ходимлар сонини камайтиришга сабаб бўлади. Почта ходимлари меҳнат шароити яхшиланишини ва иш ҳақининг оширилишини ҳам қаттиқ талаб қилмоқдалар.

ЭТНОГРАФИК СПРАВОЧНИК

Венгрия этнографлари катта иш қилдилар: Будапештдаги «Академия» нашриёти Венгрия этнографик справочнигининг сўнгги 5-томини босиб чиқарди. Унда шу соҳадаги мутахассисларнинг қарийб 15 йиллик меҳнати натижалари бор. Справочникда ўн мингга яқин ҳар хил мақола, қарийб 6 минг расм бўлиб, венгер миллатининг тараққиётини, венгерларнинг территориал жойлашувини, венгер халқи маданиятининг шунингдек, Венгрияда яшайдиган майда миллатлар маданиятининг бунёдга келишини яққол кўрсатиб беради.

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАР

1982 йил Швецария кўчаларида 68.330 авария ва бахтсиз ҳодиса қайд этилди. Бултур йўл-транспорт ҳодисаларида 1.188 киши нобуд бўлди ва 31.300 киши жароҳатланди.

Ҳаракат тезлигидан ошиб кетиш, кўча ҳаракати қоидаларини бузиш, шунингдек автомобилни маст ҳолда бошқариш — шу йўл транспорт ҳодисаларининг асосий сабабларидир.

Гуллар виставкаси

Ҳиндистон пойтахтида йиллик анъанавий гуллар виставкаси очилди. Виставкада мамлакатнинг турли чеккалари ва чет эллардан минг нафар ҳаваскор гулчи қатнашмоқда. Ўнлаб янги нав атиргул, лола, георгин томошабинларни маҳлиё қилмоқда. Виставка программасида лекциялар ўқиш ва докладлар қилиш, энг яхши гулдаста тузиш конкурслари бор.

ҲИНД КИНОСИ ПРОБЛЕМАЛАРИ

ДЕҲЛИ. Икки йил муқаддам ташкил этилган Ҳиндистон кинематографиясини ривожлантириш миллий корпорацияси ҳинд киноси бадиий савиясини ва тарбиявий аҳамиятини ошириш, истеъдодли ёш режиссёрларга ёрдам бериш каби вазифаларни муваффақиятли ҳал этмоқда.

Кино — Ҳиндистонда санъатнинг энг оммавий тури бўлиб, ўтган йили бу ерда 763 фильм чиқарилган эди. Бироқ бу киноленталарнинг кўпчилиги вақтихушлик, коммерция хусусиятига эга. Ҳукумат ташкил этган корпорация Ҳиндистон кинематографиясида илғор йўналишни ривожлантиришга кўмаклашиши керак. Ҳиндистон санъати ҳинд халқи олдида турган ижтимоий проблемаларни ҳал этиш учун хизмат қилади.

ФОТОКАЛЕЙДОСКОП

Ғарб рекламаси харидорларни магазинларга жалб этишнинг ҳар қандай найрангларидан қайтмаётир. Бельгиядаги Брюгге шаҳри аҳолисини бир реклама жуда ҳайратга солди. «Киккерс» пойафзал магазини олдида улар бир куни эрталаб пошнасига фирма рекламаси ёзилган улкан пойафзални кўрдилар. Яқиндан «танишишса», у «Пежо» маркасидаги автомобиль экан, реклама мақсадида шундай қилинибди. Камера Пресс—ТАСС фотоси.

ИККИЛАМЧИ ХОМ АШЁ ҲИСОБИДАН

БЕРЛИН. Бултур ГДР халқ хўжалиги хом ашё эҳтиёжларининг 10 процентга яқини иккиламчи хом ашёдан фойдаланиш ҳисобига қопланди. Бунда қора металл ва рангли металл синиқларидан, қоғоз макулатура, пластмасса чиқитлари ва ишлатилиб бўлган мойдан фойдаланишга асосий эътибор берилди.

Республикада ишлаб чиқариш чиқитлари ва рўзғор чиқитларини марказлашган усулда йиғиш учун иккиламчи хом ашё тайёрловчи комбинат очилди. Комбинат корхоналарида 9 мингга яқин киши ишламоқда. Комбинатда зарур машина-ускуналар—қоғоз, мата, шиша ва ҳоказоларни хиллайдиган, саралайдиган ва прессланайдиган машиналар ишлаб чиқарувчи корхоналар бор.

Чиқитларни саноат кўламида қайта ишлаш хом ашё ва энергия тежаш комплекс программасининг таркибий қисми бўлади. Унинг умумий ҳажми бу йил бултургига нисбатан яна уч процент ортади.

Лотин Америкасида энг катта

ГАВАНА. Гавана яқинидаги Санта-Крус-Дел-Норте шаҳарчасида катта қурилиш қад кўтармоқда. Кубадагина эмас, шу билан бирга бутун Лотин Америкасида энг катта иссиқлик электр станцияси қурилмоқда.

Электростанция м и з Совет Иттифоқининг ҳар томонлама ёрдами билан қурилмоқда, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда қурилиш партия комитетининг секретари Хуан Эскандон. 1300 мегаватт қувватли бўладиган станциянинг машина-ускуналар и н и СССР юборади. Коллективимизда Москва, Киев, Тбилиси, Краснодардан келган бир группа совет инженерлари ва техниклари, шунингдек Совет Иттифоқида таълим олган кубалик мутахассислар катта коллективи ишламоқда. Электростанциянинг биринчи блоки 1985 йилнинг бошларидаёқ электр энергиясини беради.

Қурилишда социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди. Бунда коммунистлар пешқадамлик қилмоқдалар.

Агра—Ҳинд архитектураси гўзал жойларидан бири. Жаҳоннинг саккизинчи мўъжизаси деб аталган Тожи-Маҳал мақбараси туфайли дунёга машҳур бўлиб кетган. XVII асрга оид ҳинд меъморчилигининг бу улуғвор иншооти Жамна дарёси соҳилидаги Аграда (суратда иккинчи планда) қад кўтарган.

Олимларнинг огоҳлантирилиши

БОНН. ГФРнинг табиатшунос ва медик олимлари ўз ҳамкасбларига мурожаат этиб, «табиатшунослар янги ядро қуролидан огоҳлантирадилар» шиори остидаги конгрессда қатнашишга чақирдилар. Конгресс ташкилотчиларининг фикрича, унда ўртача олислликка учириладиган Американинг янги ядровий ракеталарини шу йил ГФР да жойлаштириш планлаштириб қўйилганлиги хусусида олимларнинг позицияси ишлаб чиқилиши керак.

Даъватномада таъкидланишича, олимлар ядро урушининг хавфини, Европа ва айниқса ГФР мана шундай уруш майдони бўлиб қолиши мумкинлигини тушунтириб беришлари керак. Оммавий қирғин қуролининг ишлатилиши нақадар халокатли вайронгарчиликларга олиб боришини биз — олимлар яхши биламиз. Ядро уруши «чекланган» уруш бўлиши ҳам, унда «ғолиб» чиқиш ҳам мумкин эмас, — деб уқтирилади ҳужжатда.

Американинг янги ракеталарини жойлаштириш режалари муносабати билан ГФРнинг ҳаёти таҳлика остига қўйилди, чунки мутахассисларнинг фикрича, бу қурол мудофаа қилиш учун эмас, балки биринчи бўлиб зарба уруш учун мўлжалланган, деб уқтиришади олимлар.

ГФРнинг миллион-миллион гражданлари, дейилади сўнгра ҳужжатда, — НАТОнинг хатарли режаларига қарши норозилик билдирадилар, ҳукуматдан «Першинг —2» ва қанотли ракеталар жойлаштирилишидан воз кечишни талаб қилувчи «Крефельд хитобномаси» остига уч миллиондан кўпроқ киши имзо қўйганлиги шундан далолат беради. ГФР олимлари шу режаларга ўзларининг салбий муносабатини изҳор этган врачларга, санъат арбобларига, педагогларга, касаба союз арбобларига қўшилишлари лозим.

Даъватномага 1000 га яқин олим, шу жумладан ГФРнинг бир қанча йирик илмий-тадқиқот муассасалари раҳбарлари қўл қўйдилар.

ИШ ИЗЛАБ

Бултур иш излаб 260 мингга яқин киши Британия оролларини тарк этди. Аҳоли рўйхати бошқармасининг хабарида айтилишича, жўнаб кетаётган инглизларнинг кўпчилиги Буюк Британия бошидан кечираётган чуқур иқтисодий танглик оқибатлари айниқса, кескин сезилаётган районларнинг фуқароларидир. Ҳозирги пайтда мамлакатда қарийб ...

• *Китоблар оламида*

Халқ жасоратининг бадиий солномаси

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётида атоқли адиб Шароф Рашидовнинг беш жилдлик асарлари тўплами нашри якунланди.

Шароф Рашидовнинг хилма-хил жанрдаги ёрқин асарлари социалистик воқелигимизнинг турли соҳаларини қамраб олади, замондошлар и м и знинг бой маънавий оламини, жўшқин бунёдкорона меҳнатини тараннум этади. Бу асарлар кўп миллатли совет адабиёти хазинасидан муносиб ўрин олган.

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти улкан адибнинг беш жилдлик асарлари тўпламини ўзбек тилида чоп этишни 1981 йилда бошлаган эди. «Асарлар»нинг биринчи жилдига «Ғолиблар», иккинчи жилдига «Бўрондан кучли» романлари кирган. Бу иккала ёрқин асар уруш даври ва урушдан кейинги йилларнинг муҳим бадиий солномаси бўлиб қолди. Ёзувчи ўзининг бу асарларида ўзбек халқининг уруш йилларидаги матонати ва жасорати, фронт орқасидаги машаққатли, аммо олижаноб меҳнатини ёрқин акс эттиради, янги инсон, янги ижодий меҳнат кишисининг камол топиш йўлларини бадиий тадқиқ қилади.

«Қудратли тўлқин» романи, «Кашмир қўшиғи» қиссаси, «Икки дил достони» киносценарийси, Ватанга садоқат, халққа муҳаббат, ёшлик, пок севги тараннум этилган шеърий асарлар учинчи жилднинг мундарижасини ташкил этади. Бу асарларда адибнинг меҳнаткаш инсонга бўлган меҳр-муҳаббати, эътиқоди ёрқин бадиий образлар воситасида ифода этилган.

Асарлар тўпламининг тўртинчи жилдига адибнинг адабий-бадиий тадқиқотлари киритилган. Бу тадқиқотларда ўзбек совет адабиётининг тараққиёти билан боғлиқ бўлган кўпгина масалалар қамраб олинган, улар илғор марксча-ленинча эстетика принциплари асосида назарий жиҳатдан теран ёритилган. Тўртинчи жилддан «Камолот» киноповести ҳам ўрин олган. Унда қўриқ ерларни ўзлаштирувчиларнинг ҳаёти, маънавий дунёси, орзу ва интилишлари билан ошно бўламиз.

Шу кунларда босмадан чиққан сўнгги, бешинчи жилдга адибнинг турли йилларда ёзган публицистик мақолалари жамланган. Уларда муаллиф Совет ҳокимияти йилларида ўлкамизда рўй берган улкан ўзгаришлар, мамлакатимиз халқлари ўртасидаги қардошларча бузилмас дўстлик тўғрисида, жамиятимизнинг афзалликлари ҳақида кўтаринки руҳ билан ҳикоя қилади.

«Асарлар»га муаллифнинг турли йилларда таниқли ёзувчилар ва чет эллик давлат арбоблари, шунингдек, мамлакатимиз ва республикамиз денгдор кишилари билан тушган фотосуратлари ҳам илова қилинган.

Беш жилдлик асарлар тўпламини истеъдодли рассом, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Иван Кирнакиди безаган. Машҳур совет олими Виталий Озеров «Асарлар»га сўз боши ёзган. Сўнгги сўз эса академик П. Н. Федосеев қаламига мансуб.

КПСС ва Совет давлатининг атоқли арбоби, улкан совет адиби Шароф Рашидович Рашидовнинг беш жилдлик асарлар тўпламининг нашр этилиши маданий ҳаётимизда катта воқеадир. У халқ жасоратининг ўзига хос бадиий солномасидир.

Саломат АЗИМОВА.

• Биз—ватанпарвар-интернационалистлармиз

Ўзбекистонда Панжоб кунлари

Совет ва ҳинд халқлари ўртасидаги дўстона муносабатларнинг илдизлари узоқ асрларга бориб тақалади. Ўрта Осиё ва Ҳиндистон халқлари ўртасидаги мустаҳкам савдо ва дўстлик алоқалари қадим-қадимдан бўён давом этиб келмоқда.

1918 йилнинг ноябри ўрталарида Москвага бир группа ҳинд халқи вакиллари ташриф буюриб, совет халқини 350 миллионлик ҳинд дўстлар номидан қутлаган эди. Уларни доҳиймиз В. И. Ленин қабул қилган эди. Москвага ташриф буюрган ана шу меҳмонларнинг кўпчилиги Панжоб вилояти вакиллари эдилар.

Кейинги йилларда Ҳиндистон ва Ўзбекистон ўртасидаги дўстлик муносабатлари янада ривожланиб, мустаҳкамланди. Ўзбекистонда Ҳиндистон маданиятининг юбилей саналари ва миллий байрамларини нишонлаш яхши анъанага айланди. Ҳиндистоннинг ҳар бир штати Ўрта Осиёдаги бирор республика билан маданий алоқа боғлаб турибди.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти делегацияси 1962 йили Панжоб штатига ташриф буюрган пайтда Ўзбекистон ва Панжоб ўртасида мустаҳкам дўстлик ва маданий алоқалар ўрнатиш ғояси туғилган эди. Самарқанд ва Амритсари, Чирчиқ ва Бхатинде, Тошкент ва Патиала шаҳарлари биродарлашди ва бу ҳақда шартнома имзоланди. Ҳар йилнинг 1 мартида Ўзбекистон ва Панжоб дўстлиги кунини нишонлашга қарор қилинди. Шунга биноан Патиала шаҳридаги кўчалардан бирига Тошкент номи берилиб, Ҳамза номли кутубхона очилди.

1947 йили В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети Шарқ факультетида ҳинд филологияси кафедраси очилиши Ўзбекистонда ҳиндшунослик тараққиётида муҳим қадам бўлиб, ўзаро илмий алоқалар кенгайиши имконини берди. Ўзбек ҳиндшуносларининг Ҳиндистон тили ва адабиёти, айниқса, Панжоб тил ва адабиёти ҳақидаги тадқиқотлари ўзига хос ҳинд халқи маданиятини чуқур тушуниш имконини бермоқда.

Панжоб ёзувчиларининг кўпгина асарлари ўзбек ва рус тилларига таржима қилинган. Ўзбекистон ва Панжоб дўстлиги ва маданий ҳамкорлик планига кўра бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Панжоб жамоатчилиги ўзбек халқининг улуғ шоири Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий юбилейини кенг нишонлади. Ўз навбатида Ўзбекистонда ҳиндпокистон шоири Ғолибнинг юз йиллиги, шунингдек панжоблик шоир ва мутафаккир М. Иқболнинг юз йиллиги ҳам кенг нишонланди. «Тошкент» ва «Шастри» кўчалари ҳақида ҳикоя қилувчи «Икки кўча» номли ҳужжатли фильм яратилди, Ўзбекистоннинг Ҳиндистон қишлоқ хўжалигини техника билан таъминлашдаги иштироки ошиб бормоқда. Ҳиндистоннинг уч штатида (Панжоб, Хариане ва Раджастхан) ўзбек селекционерлари томонидан яратилган ғўза навлари ўстирилмоқда. Ўтган йилнинг охирларида Панжобда СССР маданияти кунлари бўлиб ўтди. Унда республикамиз вакиллари ҳам иштирок этишди. Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар республика жамияти делегацияси. «Баҳор» ансамблининг бир группа артистлари Патиалада, Чандигархеда, Лудхиане ва Панжобнинг бошка шаҳарларида бўлишди. Чандигархеда Ўзбекистон амалий санъати, графикаси, фотосуратлари ва китоблари кўргазмаси очилди.

Т. ХЎЖАЕВА,
В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети Шарқ факультети ҳинд филологияси кафедрасининг катта ўқитувчиси.

Шоир билан учрашув

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтида таниқли шоир, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Абдулла Орипов билан учрашув бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ... Ма-ёқуб Қўшжонов очди. У Абдулла Орипов ижодиёти кўп миллатли совет адабиётида муҳим ўрин тутиши ва унинг ўзига хос хусусиятлари ҳақида сўзлади. Шундан сўнг Абдулла Орипов шеърияти, ўзбек совет поэзиясининг бугунги тараққиёт омиллари ҳақида адабиётшунос олимлардан Беруний номидаги Давлат мукофоти лауреати Озод Шарофиддинов, Нўъмон Раҳимжонов, Иброҳим Ҳаққулов ва бошқалар гапиришди.

Учрашувда шоир Абдулла Орипов ўзининг янги шеърларидан ўқиди ва олимларнинг саволларига жавоб берди.

А. ЖАББОРОВ.

НОВДАЛАРНИ БЕЗАБ ҒУНЧАЛАР, ТОНГДА АЙТДИ ҲАЁТ ОТИНИ...

БАҲОР КЕЛДИ ЎЛКАМИЗГА

• Ҳар фаслнинг ўз хислати бор

Келинчакдек сўлимсан ўзинг

Инсон умрини йилнинг тўрт фаслига ўхшатишади. Бахтли болалик — баҳорга, ўрта ёш — ёзга, балоғат ёши— кузга, ниҳоят, кексаликни қиш фаслига таққослайдилар. Дарҳақиқат, баҳор фасли йил тонги бўлиб, гўзаллик, ёшлик ва гуллар рамзидир.

Баҳор — гўзал ва сирли табиатнинг уйғониш даври бўлиб, қишдан ёзга ўтар пайтига тўғри келади. Табиатдаги бу уйғунлик унинг барча томонларига таъсир этиб, унинг фарзанди бўлган инсонга ҳам тааллуқлидир. Одамлар одатдагидан яшариб кетгандек кўринади, юзларда табассум ўйнайди, йигит-қизларимиз янада очилиб, рухсорлари гул-гул ёнади.

Афсуски, бепоён мамлакатимизда баҳор фасли жуда ҳам қисқа бўлиб, бир ҳафтадан то уч ойгача давом этади. Баҳор қанчалик қисқа бўлмасин, табиатдаги ўзгаришлар борасида унга етадиган фасл йўқ. Одатда баҳор ойларига март, апрель ва май киради. Бу фасл бошланиши билан пастекислик ва тоғ олди жойлар яшил либосга ўралиб, дарахтлар қийғос гуллайди. Баҳорда жануб ўлкалардан турли қушлар учиб келиб, ҳайвонот дунёсида жонланиш бошланади. Бу пайтда далаларда, боғларда иш қизийди, чунки баҳор кунларидаги сарф қилинган меҳнат бутун йил учун озуқа бўлади.

Баҳорнинг об-ҳавоси ҳам қизиқ. Уни беқарор дейдилар. Ҳаммаёқ гуллаб-яшнаб турганда, бирдан ҳаво совиб, ногоҳон қор ҳам ёғиб қолади.

Баҳор бошланиши билан куннинг узунлиги анча ошади, қуёш ўзининг заррин нурларини кўпроқ соча бошлайди. Шимолий районларда қорлар эриб, дарёларда сув миқдори кўпаяди. Жанубий ўлкаларда ёмғир кўп ёғиб, сой ва дарёлар бўтана бўлиб оқади.

Қутб ўлкаларида тунги суткалар секинаста ёриша бошлайди. 18 мартда арктик зонадаги Франц-Иосиф ери ва Янги Ер оролларида қуёш ўз нурларини соча бошлайди. 21 мартда эса бутун сайёрамиз бўйлаб кун билан тун тенг бўлади. Қуёш барча ерда эрталаб соат олтида чиқиб, кечқурун соат 6 да ботади.

Мамлакатимиз дурдонаси бўлган Қора денгиз соҳилларида баҳор ойлари кунлар жуда исиб кетиб, ҳарорат 24 даражага кўтарилади. Лекин бу кунлар унчалик турғун бўлмайди, баъзида ёмғир ёғиб, туман ҳам тушиб туради. Тинч океан бўйларидаги районларда, Сахалин ва Камчатка ярим оролида баҳор анча салқин, нам, булутли бўлиб, май ойларида бошланади. Владивосток районида эса, қор фақат апрель ойида эриб тугайди. Уссурий ўлкасида баҳор энг узоқ муддат — уч ой давом этиши мумкин.

Серқуёш ўлкамизда баҳор ўзгача; у кўпга чўзилмайди; у ёқ —бу ёқ бир ойлардан сўнг, кунлар худди ёз фаслидек исиб кетади. Тоғли районларимиз бўлган Тян-Шань, Помир ва Олой тоғларида худди қутб районлари каби баҳор фақат май ойларининг охирларида сезила бошлайди. Июнь ойларида тоғларда 4 минг метр баландликкача қор эриб ҳаммаёқ ям-яшил кўчатлар билан қопланиб кетади.

Баҳорни ҳар бир юрак завқ билан, хурсандчилик билан: «Келинчакдек гўзал фаслсан» деб қарши олади, ундан лаззатланади.

А. АКБАРОВ,
география фанлари кандидати.

Ниятингга ет, болам

(ЭТЮД)

Ҳовлига кирган боғбон арикча бўйидаги сада, ош райҳонлар қаторига янги «экилган» оппоқ гулли ўрик шоҳидан анг-тангланиб қолди.

— Ё тавба! Қандай бетамизлик бу, — боғбоннинг жаҳли чиққаниданми, бу манзара кўзига ҳунук кўриниб кетди, сўнг кичик ўғлини чақириб деди:

— Ўрик шоҳини синдириб экканинг нимасси-а, гулларини кўр. Ҳосил тугаман, деб турганда увол қилибсан.

— Ахир, мен...

Шаҳардан меҳмонга келган жувон бундан хушёр тортиб, унга пешвоз чиқди.

— Буважониси, Элдорда нима айб... Мана бу «билимдон» неварангизни уришинг. «Ану ўрик шоҳидан олиб беринг. Роса гуллабди», деб роса ҳарҳаша қилса бўладими. Олиб бердим. Дарров ерга экиб, севинчи ичига сиғмай кетди.

— Ширинтойим-ей, — деди боғбон неварасини қизининг бағридан олиб юзларидан ўпаркан.— Ўзингга ўхшаб ҳаракатинг ҳам қизиқ-қизиқ, ёқимли.

Боғбон билибми-билмай ўйин қилиб «эккан» ўрик шоҳига боқаркан дили равшан тортди:

— Келгусида боғларинг шундоқ бўлиб оппоқ гуллаб турсин. Ниятингга ет, болам.

Ғани АБДУЛЛАЕВ,
боғбон.

ҲАМ ҲАВО, ҲАМ ДАВО

•

МЕВАСИ ГЎЁ МАРВАРИД

Ширин-шакар меваси билан роҳат бағишлайдиган дарахтлардан бири балиқтутдир. Унинг оппоқ меваси худди марвариддек товланади, ўзида шарбат боғлайди.

Балиқтут Кавказ ва Ўрта Осиёда, Эрон, Афғонистон, Покистон, Япония, Туркия, Сурия, Болгария каби мамлакатларда кўплаб ўсади. У табиий шароитларда ривожланиб, фойдаси ҳаминқадар. У атроф-муҳитга тоза ҳаво беради, меваси дори-дармон бўлади. Меваси таркибида аъло сифатли углеводлар, оқсиллар, крахмаллар, органик кислоталар, минерал тузлар, микроэлементлар, танидлар, мойлар каби моддалар мавжуд. Ҳар йил баҳорда тутхўрлик қилиш кишига саломатлик бағишлайди.

Балиқтут қон босими, қандли диабет, ошқозон-ичак, витаминоз, рахит каби хасталикларга даво бўлади.

Балиқтутнинг барги ипак, пўслоғи газмол, ип, арқон, ёғоч, асбоб-ускуна, меваси дори-дармон, тўнкаси турли асбоб-анжомлар тайёрлашда ишлатилади. У гармселни, селларни, довулларни қайтаради.

Шаҳримиз шароитида хиёбонларга, кўланҳорлар соҳилига, ҳовлиларга, уйлар олдига, томорқаларга кўплаб балиқтут экиш мумкин. Бу дарахт тез ўсиб, мўл-кўл ҳосил беради.

М. ТУЙЧИЕВ,
биология фанлари кандидати.

• *Яшил олам—яхши олам*

ЧИРОЙЛИДИР ЭРАМ БОҒИДАН...

Шаҳримизнинг табиий иқлим шароити жуда кўп ўсимликларни ўстириш ва кўпайтиришга, жумладан Ер шарининг турли ўлкаларидан келтирилган манзарали дарахт-буталарни ёки экзотларни етиштиришга ҳам имкон беради.

Маълумки, йўл чекkaларини кўкаламзорлаштириш шаҳарлар учун алоҳида аҳамиятга эга, чунки дарахтлар ва барча яшил ўсимликлар маълум микроиқлим ҳосил этиб, ҳавони зарарли газлар ва чангдан тозалайди, кислород билан бойитади, соя беради, ҳаво ҳароратини иссиқ кунларда 5—10 даражага, шовқинларни эса бир неча марта камайтиради. Катта шаҳарлар шароитида бу хусусиятлар, айниқса иссиқ иқлимли зоналар учун жуда муҳимдир.

Ариқ, канал, дарё бўйиларида дарахтзорлар ташкил этиш сув манбаларини нурашдан, ювилиб кетишдан сақлайди, сув режимини маълум тартибга солиб туради, иссиқ мавсумда эса сувнинг буғланиб кетишини бир неча баравар камайтиради. Шунинг учун шаҳримизни кўкаламзорлаштириш г а доим эътибор бериб келинади.

1860—1870 йилларда Тошкентнинг янги шаҳар қисмида эман, чинор, шумтол сингари дарахтлардан йўл чеккаларига экилди, бир неча хиёбонлар ташкил этилди. Ҳозирда ҳам ўша даврларда экилган дарахтлар Инқилоб хиёбонида, Карл Маркс, Полторацкий кўчаларида—шаҳримизнинг марказий қисмида сақланиб қолган. Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда ўтказилган ҳашарлар, комсомол ва ёшлар шанбаликларида шаҳримизнинг ҳозирги яшил «либоси» бунёдга келтирила бошланди.

1966 йил Тошкент зилзиласидан сўнг, янги қурилишлар, йўллар билан биргаликда кўкаламзорл а ш т и риш ишлари ҳам катта миқёсда олиб борилди. Бу ишга Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника боғи, шаҳар питомниклари амалий жиҳатдан жуда катта ёрдам бердилар. Шаҳримиз манзарали, фойдали, санитария-гигиеник хусусиятларга эга бўлган арча, қарағай, туйя, саур, ель каби доимий яшил — игна баргли дарахтлар билан бойитилди.

Ҳозирда шаҳримизни кўкаламзорлаштиришда 200 га яқин турдаги дарахт ва буталардан фойдаланилса, уларнинг 170 таси, қарийб 85 проценти иқлими совуқ, ўрта ёки субтропик бўлган ўлкалардан келтирилиб кўпайтирилмоқда ва кўплаб экиб ўстирилмоқда. Шулардан энг кенг тарқалган дарахт турлари ўн иккита бўлиб, улар қуйидагилардир: чинор, эман, заранг, терак, арча, шумтол, тол, қарағай, акация, тухумак ёки софора, сохта каштан, гледичия кабилардир.

Халқимизнинг «Дарахтнинг бирини кессанг, ўнини эк», «Бир дарахтдан боғ бўлмас, бир гул билан ёз бўлмас» каби доно ҳикматлари бор. Шаҳримизнинг яшил бойлигини кўпайтиришга ва асрашга ҳаммамиз эътибор беришимиз керак. Манзарали, фойдали хусусиятларга эга бўлган дарахт ва буталарни тўғри танлаб, боғ-хиёбонларга, йўл четларига, анҳор ва кўллар соҳилларига ўтказсак кони фойда бўлади. Шаҳримиз Эрам боғидан ҳам чиройли бўла боради.

Ш. ҒАНИЕВ,
Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий текшириш институти ўрмонларни касаллик ва зараркунанда ҳашаротлардан ҳимоя қилиш лабораториясининг катта илмий ходими, биология фанлари кандидати.

• *Газетхон илтимоси*

Баҳорда нега толиқасиз?

Ҳурматли редакция! Кўклам пайтида нима учун одам дармонсизланади! Шундай пайтда қандай овқатланиш, қайси кўкларни кўпроқ истеъмол қилиш керак! Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Мастура ИМОМХЎЖАЕВА, боғча тарбиячиси.

Оқшомхон хатида айтилганидек, баҳор фаслида кўпчилик кишиларда дармонсизлик ҳолати кечади? Бунга сабаб нима?

Маълумки, киши танасига ёз ва куз ойларида ғамланган овқат моддалари, айниқса, витаминлар қиш даврида кўп сарфланади, баҳорга келиб уларнинг ички ва ташқи тана аъзоларидаги миқдори анча камаяди. Шу сабабли аъзоларнинг иш фаолияти қиш даврида етарли бўлса ҳам, баҳорда сезиларли даражада камаяди. Айни шу пайтда кишида қандайдир ҳорғинлик, камқувватлилик (дармонсизлик) аломатлари сезилади. Бундай аломатлар танамиз аъзоларининг витаминли овқат маҳсулотларига бўлган муҳтожлигининг белгисидир, чунки витаминлар аъзоларни бардам ва бақувват этувчи шифобахш дорилардир. Шунинг учун баҳор кезлари танадаги куч-қувватни сақлаш мақсадида витаминли озиқ-овқатларни кўпроқ истеъмол қилиш лозим. Бундай овқатли маҳсулотларни (кўкатларни) бизга она табиатнинг ўзи инъом этади.

Шифобахш баҳор кўкатларидан бири — ялпиздир. Халқ табобатида ялпизни авитаминоз, рахит, қон кетиш, иштаҳа очиш, кўнгил озиш, қайт қилиш, бош оғриғи, сурги, қон-томир касалликлари, юқумли хасталиклар, яра-чақаларни даволашда қўллаганлар. Ялпиз ўзининг хушбўй ҳиди, тотимли мазаси, таом таъмини яхшилаши ҳамда истеъмол қилинган овқатларни тез ҳазм қилдириши билан халқимиз орасида «обрў қозонган». Унинг бу сифати ўзининг таркибида ҳар хил витаминлар (айниқса аскорбин кислотаси ва каротин), минерал тузлар, эфир мойлари, ошловчи моддалар: ферментлар, оксиллар, углеводлар каби ҳаётий моддаларни сақлашидандир. Баҳорда янги чиққан ялпиз япроқларида юқорида келтирилган ҳаётбахш моддаларнинг миқдори кўп бўлади. Шунинг учун ундан эрта баҳорда сомса, чучвара ҳамда варақилар тайёрлаб истеъмол қилиш, суюқ таомларга кертилган ҳолда қўшиб тановул қилиш мақсадга мувофиқдир. Бундай таомлар фақат дармонсизлик ҳолатларида эмас, балки ошқозон-ичак хасталикларида ҳам яхши натижалар беради.

Эрта баҳор кўкатларидан исмалоқ ҳам кўп хосиятга эга. Бу шифобахш ўсимлик халқимизнинг азалдан севимли ва эъзозланиб келувчи гиёҳи ҳисобланади. У республикамиз шароитида яйловларда, тоғ ёнбағирларида, йўл ёқаларида ҳамда майсазорлар орасида ўсади. Халқимиз бу кўкатдан ҳар хил таомлар, яъни сомса, манти, чучвара, варақи ва ҳоказолар тайёрлаб истеъмол қилишган. Бу бежиз эмас, чунки унинг таркибида сақланадиган каротин, B_1, B_2 ва С витаминлари ўзининг ҳаётбахш хусусиятларини намоён қилади. Бу ўринда юқорида айтилган таомларни ялпиз ҳамда исмалоқ кўкатларидан аралашма ҳолда тайёрлаб тановул қилиш жуда фойдали бўлади.

Шуниси аниқки, отқулоқ халқ табобатида кўпгина хасталикларда, яъни камқонликда, колит, энтероколитда, болаларда бўладиган чиллаширда дори сифатида ишлатилган. Отқулоқнинг бундай шифобахшлиги унинг таркибида витамин С, К, минерал моддалардан калций ҳамда темирлар борлигидандир.

Жағ-жағ деган ўтни кўпчилик билади. Бу ўсимлик ўзининг таркибида нодир шифоли моддаларни сақлайди. Унда мавжуд бўлган шифобахш моддалар киши аъзолари витаминларга энг чанқоқ даврда жуда мос келади.

Абу Али ибн Сино асарларида қоқи (момақаймоқ) ўтидан жигар хасталикларида фойдаланганлиги кенг ёритилган. Бу кўкатни бизнинг халқимиз камқонликда ва бунинг оқибатида келиб чиқадиган дармонсизлик ҳолатларида дори сифатида фойдаланиб келади. Унинг таркибида кўп миқдорда С ва B_2 витаминлари бор. Шунинг учун ҳам қадим замонлардан бери халқимиз ундан сомса, варақи ва чучваралар тайёрлаб истеъмол қилиб келганлар.

Халқимизнинг қуюқ-суюқ таомларини безаб, иштаҳаларини очган ҳолда, танамизга қувват бағишлайдиган кўкатларимиз кам эмас. Укроп, кашнич, райҳон, жамбил, кўк пиёз шулар жумласидандир. Булардан кўпгинаси ҳозир ҳам дастурхонимизнинг доимий аъзосидир. Бу кўкатлар таркибида беҳисоб шифобахш моддалар тўпланади.

Хулоса қилиб айтганда, дармонсизлик билан бошланадиган хасталиклардан сақланишнинг энг муҳим тадбир-чораларидан бири овқатланишни тўғри ташкил этишдир. Бунда таомлар кўпроқ сабзавотлар, мевалар ҳамда кўкатлардан, етарлича гўшт-ёғдан тайёрланган бўлиши керак.

Б. РАСУЛОВ,
Тошкент врачлар малакасини ошириш институти гигиена кафедрасининг доценти, медицина фанлари кандидати.

• *Уйдаги гўзаллик*

Лимондан ҳосил олдик

Уйимизда катта-кичик тувакларда ҳар хил гуллар ўстирамиз. Мен ҳам лимон экиб, ундан ҳосил олишга ҳаракат қилдим.

Дастлаб лимоннинг яхши пишиб етилган уруғидан кўчат тайёрладик. Лекин бундай кўчат ҳосил бермас экан. Уни маданийлашган лимон куртаги билан пайвандлаш керак бўлди. Биз қаламчадан кўпайтирилган лимон кўчатини гул тувакка ўтказдик. Бундай кўчат тез ҳосилга кирар экан. Иккита кўчатимиздан бири йил ўтгач нишона кўрсатиб, оппоқ гуллади (1 сурат). Гулининг ҳиди жуда хушбўй экан, бир неча кунгача уй ҳавоси муаттар бўлиб турди. Қарангки, бешта гулдан тўрттаси тушиб кетди. Биттасини сунъий чанглантирдик. Ниҳоят, лимон шоҳида олтиндек сап-сариқ лимон (2-сурат) етилди.

Лимонни парваришлашга алоҳида аҳамият берилмаса барги тўкилиб, қуриб қолади. Лимон кўчатига маҳаллий гўнг шарбатидан икки литрли балонда тайёрлаб бир ойда икки марта озиқлантириш керак. Кимёвий ўғитлардан фосфор ва селитра лимон кўчати ҳамда идишнинг ҳажмига қараб маълум миқдорда солинади.

Уйда ўстирилган лимон яшил барглари, сап-сариқ мевалари билан кўзни қувонтиради, гўзаллик бағишлайди ва ҳавони мусаффо қилади.

Х. МИРЗАКАРИМОВ.
Автор фотолари.

Сўраган экансиз...

•

ГИЛОС ЕЛИМ ЧИҚАРСА...

Ҳовлимизда бир туп гилос бор, ўтқазганимизга икки йил бўлди. Лекин унинг асосий бандидан ва шохларидан елим чиқади, бу зарарлими!

М. ЮСУПОВ, ҳаваскор боғбон.

•

Гилос нозик дарахт бўлиб, сувга яқин жойда яхши ўсади. Унинг тана ёки шохларида жароҳат бўлса, пўстлоқ қисми шилинса, ўша ердан кўп елим чиқа бошлайди, бу билан дарахт ички қисмини ҳимоя қилаётган бўлади. Дарахтнинг кўп елим чиқариши зарарли, албатта. Бундан сақлаш учун дарахт танасидаги елимни аста олиб ташлаб, бир процентли мис купороси билан ишлов бериш керак. Шундан кейин дарахт касалланмайди.

СЕҲРЛИ НАҚШЛАР БУНЁДКОРИ

АМАЛИЙ САНЪАТ УСТАЛАРИ

Республикамиз жамоатчилиги Ўзбекистон ССР халқ рассоми, СССР Давлат мукофоти лауреати Тошпўлат Арслонқулов туғилган куннинг 100 йиллигини нишонламоқда. Бугун республика архитекторлар союзида бўлиб ўтадиган тантанали кеча машҳур наққош юбилейига бағишланади.

Қўли гул ҳунармандларимизнинг ажойиб санъатини ўзида мужассам этган Ўзбекистон халқ амалий санъати музейида бўлганмисиз? Европа меъморчилиги услубида бунёд этилган бу муҳташам бинога қадимий анъанавий ганч ўймакорлиги санъати моҳирона пайванд қилиб юборилган. Бинодаги ганчкорлик ишларини наққош Арслонқул ота Назаров ва унинг ўқувли фарзанди Тошпўлат Арслонқуловлар бажаришган эди. Бу эзгу ният тасодифан рўёбга чиқмади, албатта. Ганч ўймакорлигидаги маҳоратлари, янгиликка интилишлари билан халқ ҳурматини қозонган ота-бола бу имтиҳонгача катта синов довонларини босиб ўтишди.

Тошкент ганчкорлари XX асрга қадар «мажнунтол», «занжира», «муқарнас», «шобарг», «дурунж», «пушек», «тўртбурчакли ислимий» сингари услубларда ганч тарошлаганлар. Тошкент ганчкорлик мактабини яратган уста Тошпўлат Арслонқулов ҳам ўз ижодида шу услубларни қўллаб, унга замонавий, оригинал безаклар қўшди, давр нафасини олиб кирди.

Ҳафтиякни танимасданоқ ота касбида кўзи пиший бошлаган Тошпўлатнинг ганч ўймакорлигига меҳри жуда эрта тушди. Мерос санъатнинг бутун сири-асрорини зийраклик билан ўргана борди. Кўп ўтмай ота-бола усталарнинг номи бутун Туркистонга ёйилди. Ота-бола ганчкор 1902—1903 йилларда тошкентлик амалдор, маҳаллий ҳунармандчиликка қизиқувчан киши А. Половцевнинг шахсий илтимосини қабул қилиб, у қурдирган бинонинг айвон устунлари, шифтлари, эшик ҳамда дераза теграларини юксак маҳорат билан безайдилар. Бу уй ҳозир Ўзбекистон халқ амалий санъати музейидир.

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин Тошпўлат Арслонқулов ўнлаб замонавий биноларни безашда қатнашди. Ҳозирги «Ёш гвардия» театри биноси, меъмор С. Полупанов лойиҳаси асосида қад кўтарган Охунбобоев номидаги республика Ёш томошабинлар театрини сайқаллашда бор маҳоратини ишга солди.

Алишер Навоий номидаги Катта академик опера ва балет театрининг биноси тезкорлик билан қад кўтараётган кезларда Тошпўлат Арслонқулов ҳар жиҳатдан ижодий камолотга эришган эди.

Театр биносининг бош тарҳчиси, академик меъмор А. Шчусев муаззам кошонанинг Тошкент залини безашда Тошпўлат Арслонқуловни ишбоши қилиб янглишмади. Санъаткор уста Усмон Икромов, Маҳмуд Усмонов ва бошқа ҳамкасблари билан Тошкент залини сайқаллашга киришар экан, ўзи униб-ўсган шаҳарда қадим-қадимдан қўлланилиб, замон синовларидан ўтиб келаётган миллий анъаналарга амал қилди. Уста Тошпўлат бошчилигидаги қўли гул ганчкорлар каштачилигимизнинг оммалашган намунаси —Тошкент палаги нусхасини ганч ўймакорлигига муваффақиятли кўчиришди. Бу билан оригиналликка ва ўзига хосликка эришишди. Улкан деворга худди ганчдан палак осилгандек бўлди. Айни чоқда, Тошкент залининг шифтидаги теварагн ганчдан нақшланган улкан қандил ҳам уста Тошпўлатнинг новаторликка интилганлигидан ёрқин далолатдир.

Ўзбекистон ССР халқ рассоми, СССР Давлат мукофотининг лауреати Тошпўлат Арслонқулов масъулиятли ишларни ўрнига қўйиб бажариш билан бирга, қардошларимиз топширган буюртмаларни ҳам сидқидилдан амалга оширарди. Жумладан, у Ленинграддаги этнография музейининг уч залини маҳорат билан сайқаллади. Кўргазма ҳамда музейлар учун нафис жажжи паннолар яратди, иқтидорли шогирдлар тарбиялади. Унинг халқимиз амалий санъати тараққиётидаги бу хизматлари унутилмас ва умрбоқийдир.

Ҳ. КАРИМОВ.

СУРАТЛАРДА: футбол бўйича XII Халқаро ўсмирлар турнири баҳсларидан лавҳалар.

Р. Загратдинов фотолари.

ХАЛҚАРО ТУРНИР ТОШКЕНТ

ЭРТАГА БАҲС БОШЛАШАДИ

Серқуёш республикамиз пойтахтининг меҳмондўст аҳолиси ўзларининг азиз меҳмонлари — футбол бўйича Халқаро турнир қатнашчиларини: «Хуш келибсиз, азиз дўстлар!» деб яна самимият билан кутиб олди. Дарҳақиқат бу турнир республикамиз спорт солномасида ёрқин саҳифа бўлиб қолди. У аслида Ўзбекистонда футбол мавсумини бошлаб бермоқда.

Футбол бўйича Халқаро ўсмирлар турнирига 1971 йилда Ашхабод шаҳрида старт берилган эди. Уч марта Туркманистон пойтахтида баҳор билан қиш хайрлашишаётган кунларда ёш футболчилар стадионларда беллашиб, маҳорат оширишди.

1974 йилда эса турнирни Тошкентда ўтказишга қарор қилинди. Бу сафар республикамиз спортчиларининг вакиллари ажойиб маҳорат кўрсатишди. Республикамиз командаси саралаш мусобақаларида мағлубиятга учрамай, финалга йўлланма олди. Ҳал қилувчи учрашув Ўзбекистон ва мамлакатимизнинг биринчи терма командаси ўртасида бўлди. Асосий вақтда ҳам, қўшимча вақтда ҳам ҳисоб очилмади. Ғолибни ўн бир метрлик белгидан тўп тепиш билан аниқлашга тўғри келди. Бунда омад мамлакатимиз терма командасининг ёшларига ёр бўлди.

Республикамиз вакиллари яна етти марта энг юқори поғонага кўтарилишга ҳаракат қилиб кўрдилар. 1981 йилда улар мақсадларига эришишлари мумкин эди. Бироқ бу сафар ҳам улар саккиз йил аввалги натижани такрорлашди, холос. Яна мамлакатимизнинг биринчи терма командаси футболчилари биринчи ўринни эгаллашди.

Эртага Халқаро ўсмирлар турнирига ўн учинчи марта старт берилади. Ғолиблик учун баҳс юритувчилар сафида Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Швеция, СССРнинг биринчи ва иккинчи, Украина, РСФСР ва Ўзбекистон терма командалари бор. Бу командаларнинг орасида турнирнинг доимий қатнашчилари ҳам бор. Жумладан, ўтган йили асосий совринни қўлга киритган Германия Демократик Республикасининг командаси Тошкентдаги барча турнирларда иштирок этиб келмоқда. Олти марта СССР терма командаси биринчи ўринни эгаллаган. Совриндорлар сафида Венгрия, РСФСР терма командалари бор.

Венгрия терма командасининг катта тренери Е. Долпоки ўтган йили турнирнинг моҳияти ҳақида жуда тўғри фикр билдирди. «Жуда кўп ўсмирлар терма командаларининг тренерлари Тошкент турнирини Европа биринчилиги учун баҳс бошланиши олдидан ўзига хос кўрик деб қарамоқдалар. Бу ерда футболчилар ҳам, мутахассислар ҳам жуда кўп нарсаларни ўрганишлари мумкин. Турнир юқори савияда ташкил этилган, тошкентликларнинг меҳмондўстлиги ва самимияти беллашувга ҳақиқий байрам тусини бермоқда».

Ҳақиқатан ҳам бу турнирда жуда кўп нарсани ўрганиш мумкин. 1975 йилда Европадаги энг яхши футболчи номини олган О. Блохин, Олимпиада олтин медалининг соҳиби чехословакиялик футболчи М. Немец, Испанияда ўтказилган футбол бўйича жаҳон чемпионатининг бронза совриндори В. Матисик (Польша) шу ерда илк марта маҳорат синовидан ўтган эдилар. Ҳозир футбол бўйича миллий терма командамиз аъзолари бўлган жуда кўп футболчилар ҳам шу ерда илк марта маҳоратларини синовдан ўтказишган.

Учрашувлар ўтказиладиган «Пахтакор», Тошкент транспорт инженерлари институти, Ўзбекистон 5 йиллиги номли, «Трактор» стадионлари ва «Қибрай» спорт комплекси ҳар жиҳатдан тайёр ҳолга келтириб қўйилди. Шунингдек, судьялар ҳам турнирни тўла тайёргарлик билан кутиб олишди. Уларга Бутуниттифоқ тоифасидаги судьялар Г. Баканидзе (Тбилиси) ва Н. Кадетов (Москва) раҳбарлик қилишади. Мусобақаларнинг бош судьяси эса тошкентлик Бутуниттифоқ тоифасидаги судья В. Вишинский.

Бу йилги турнир тошкентликлар ҳар жиҳатдан пухта тайёргарлик кўраётган Ўзбекистон пойтахтининг 2000 йиллиги байрами арафасида ўтказилмоқда. Шаҳар байрам қиёфасида, тошкентликлар юбилейни муносиб кутиб олиш учун қўлларидан келган барча ишларни амалга оширишмоқда. Қисқа қилиб айтганда, беллашувларнинг қизиқарли бўлиши учун барча шароит яратилган. Омад ёр бўлсин, турнир қатнашчилари!

А. ОСИПОВ.

ФУТБОЛ БЎЙИЧА ХАЛҚАРО ЎСМИРЛАР ТУРНИРИНИНГ ЎЙИНЛАР КАЛЕНДАРИ

3 МАРТ I ТУР

Украина ССР — ВХР («Трактор» стадиони, соат 11 да), **СССР— 1— Швеция** («Қибрай» стадиони, соат 11 да), ПХР — РСФСР («Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» стадиони. соат 11 да), **БХР—Ўзбекистон ССР** (Ўзбекистон ССР 5 йиллиги стадиони, соат 11 да).

4 МАРТ — II ТУР

Украина ССР — СССР — 1 («Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» стадиони, соат 16 да), **ВХР—ГДР** (Тошкент транспорт инженерлари институти стадиони, соат 16 да), **СССР—2 —ПХР** («Қибрай» стадиони, соат 16 да), **БХР—РСФСР** («Трактор» стадиони, соат 16 да).

6 МАРТ — III ТУР

ГДР — Швеция («Трактор» стадиони, соат 16 да). **СССР—1—ВХР** («Қибрай» стадиони, соат 16 да). **СССР —2—РСФСР** (Ўзбекистон ССР 5 йиллиги стадиони, соат 16 да), **ПХР— Ўзбекистон ССР** (Тошкент транспорт инженерлари институти стадиони, соат 16 да).

7 МАРТ — IV ТУР

Украина ССР — ГДР (Ўзбекистон ССР 5 йиллиги стадиони, соат 16 да), **Швеция — ВХР** («Қибрай» стадиони, соат 16 да), **СССР—2 —Ўзбекистон ССР** (Тошкент транспорт инженерлари институти стадиони, соат 16 да), **БХР—ПХР** («Трактор» стадиони, соат 16 да).

9 МАРТ — V ТУР

ГДР—СССР—1 («Қибрай» стадиони, соат 16 да), **Швеция—Украина ССР** («Трактор» стадиони, соат 16 да), **СССР —2—БХР** (Тошкент транспорт инженерлари институти стадиони, соат 16 да), **Ўзбекистон ССР — РСФСР** (Ўзбекистон ССР 5 йиллиги стадиони, соат 16 да).

11 март — ўринларни аниқловчи учрашувлар

1—2 ўринлар учун «Пахтакор» стадиони, соат 15 да;

3—4 ўринлар учун «Қибрай» стадиони, соат 11 да;

5—6 ўринлар учун «Трактор» стадиони соат 11 да;

7—8 ўринлар учун Ўзбекистон ССР 5 йиллиги стадиони, соат 11 да;

9—10 ўринлар учун Тошкент транспорт инженерлари институти стадиони, соат 11 да.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ.

РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

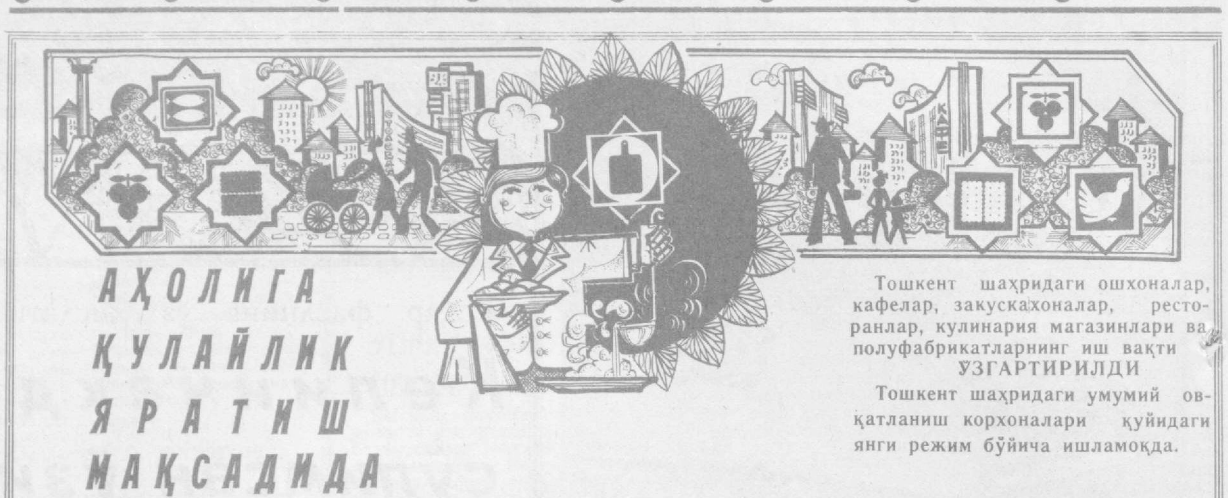

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК ЯРАТИШ МАҚСАДИДА

Тошкент шаҳридаги ошхоналар, кафелар, закусхоналар, ресторанлар, кулинария магазинлари ва полуфабрикатларнинг иш вақти
УЗГАРТИРИЛДИ

Тошкент шаҳридаги умумий овқатланиш корхоналари қуйидаги янги режим бўйича ишламоқда.

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ
РЕСТОРАНЛАР ВА ҚАФЕЛАР

Куйбишев район ошхоналар трестининг «САЛОМ» чойхонаси — Луначарский шоссеси — соат 9.00 дан 20.00 гача.
10-ошхонанинг «ЛАЗЗАТ» кафеси — Пушкин кўчаси — соат 9.00 дан 23.00 гача.
10-ошхонанинг «ДЕТСКОЕ» кафеси — Первомайская кўчаси — соат 9.00 дан 20.00 гача.
10-ошхонанинг «МОЛОЧНОЕ» кафеси — Гоголь кўчаси — соат 10.00 дан 19.00 гача.
18-ошхонанинг «РАЙҲОН» кафеси — Луначарское шоссеси — соат 9.00 дан 22.00 гача.
28-ошхонанинг «ТЮЛЬПАН» кафеси — Полюсно-тюльпанная кўчаси — соат 10.00 дан 23.00 гача.
33-ошхонанинг «СЕМУРҒ» кафеси — Пушкин кўчаси — соат 10.00 дан 23.00 гача.
33-ошхонанинг «ҒУНЧА» кафеси — Пушкин кўчаси —соат 10.00 дан 22.00 гача.
«САЁҲАТ» ресторани Луначарский шоссеси — соат 12.00 дан 24.00 гача.
«ЎЗБЕКИСТОН» ресторани — соат 12.00 дан 24.00 гача, ёзги зал ва чойхона (буфет билан)—соат 11.00 дан 20.00 гача.

ҚУЛИНАРИЯ МАГАЗИНЛАРИ

4 — Луначарский шоссеси — соат 8.00 дан 22.00 гача.
7 — Черданцев массиви — соат 8.00 дан 23.00 гача.
Куйбишев район ошхоналар трестининг 5-ошхонасиники — «Ташавтомаш» массиви — соат 8.00 дан 20.00 гача.
33-ошхонаники — М. Горький проспекти — соат 8.00 дан 22.00 гача.
16-ошхонаники — М. Горький проспекти — соат 8.00 дан 22.00 гача.
5-(тайёрлов фабрикасиники) — Первомайская кўчаси — соат 8.00 дан 21.00 гача.
3-(тайёрлов фабрикасиники) — Луначарский бозори — соат 8.30 дан 21.00 гача.

РАЙОНДАГИ БОЗОРЛАР

«ВИСОКОВОЛЬТНИЙ» БОЗОРИ

Куйбишев район ошхоналар трести 16-ошхонасининг «ЛАГМАННАЯ» кафеси — соат 8.00 дан 22.00 гача.

ТОШКЕНТ ТРАКТОР ЗАВОДИ БОЗОРИ

5-ошхонанинг «МИЛЛИЙ ТАОМЛАР» кафеси — соат 8.00 дан 19.00 гача.

СОЦИАЛИСТИК ШАҲАРЧАДАГИ БОЗОР

1-ошхонанинг «МИЛЛИЙ ТАОМЛАР» кафеси — соат 8.00 дан 18.00 гача.

ТУРАР ЖОЙ МАССИВЛАРИ

«ВИСОКОВОЛЬТНИЙ» МАССИВИ

Куйбишев район ошхоналар трести 16-ошхонасининг «СЕМЕЙНОЕ» кафеси — соат 7.00 дан 22.00 гача.

«ТАШАВТОМАШ» МАССИВИ

5-ошхонанинг «ДИЕТИЧЕСКАЯ» ошхонаси — «Ташавтомаш» массиви соат 8.00 дан 19.00 гача.
5-ошхонанинг «ЮЖНОЕ» кафеси — соат 7.00 дан 21.00 гача.

ЧЕРДАНЦЕВ МАССИВИ

6-ошхонанинг «ЧЕРДАНЦЕВО» кафеси — соат 11.00 дан 22.00 гача.
Куйбишев район ошхоналар трести тайёрлов фабрикасининг 7-кафеси — соат 8.00 дан 20.00 гача.

ДАМ ОЛИШ ЗОНАЛАРИ

ТЕЛЬМАН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ

33-ошхонанинг «РАЙҲОН» кафеси— соат 10.00 дан 23.00 гача.
33-ошхонанинг «ОСТРОВОК» кафеси — соат 10.00 дан 23.00 гача.
33-ошхонанинг «ДЕТСКОЕ» кафеси — соат 10.00 дан 22.00 гача.

ҲАЙВОНОТ БОҒИ

33-ошхонанинг кафеси — соат 9.00 дан 22.00 гача.

В. КОТИК НОМЛИ БОҒ

16-ошхонанинг кафеси — соат 8.00 дан 22.00 гача.

«ГУЛШАН» БОҒИ

18-ошхонанинг «ГУЛШАН» кафеси — соат 9.00 дан 22.00 гача.
18-ошхонанинг чойхонаси — соат 9.00 дан 22.00 гача.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОНИ
КАФЕЛАР

4-ошхонанинг «НОЗЛИ» кафеси — Сафийский проспекти — соат 8.00 дан 22.00 гача.
4-ошхонанинг «ЛОБАР» кафеси — Студентлар шаҳарчаси— соат 8.00 дан 22.00 гача.
4-ошхонанинг «РАЙҲОН» кафеси — Студентлар шаҳарчаси — соат 8.00 дан 22.00 гача.
8-ошхонанинг «ЁШЛИК» кафеси — Студентлар шаҳарчаси —соат 8.00 дан 22.00 гача.
8-чойхона —Уста Ширин кўчаси —соат 8.00 дан 20.00 гача.
13-ошхонанинг «ЧУҚУР СОЙ ошхонаси — соат 8.00 дан 21.00 гача.
12-ошхонанинг «ОҚСОҚОЛЛАР» кафеси — Фурқат номли боғ — соат 8.00 дан 22.00 гача.
Туризм бўйича Ўзбекистон республика Советининг «ОЛИМПИЯ» РЕСТОРАНИ — соат 12.00 дан 24.00 гача.

ТошМИ МАССИВИ

2-ошхонанинг «НАРГИЗ» кафеси — соат 8.00 дан 20.00 гача.
2-ошхонанинг «МЕДИК» кафеси — соат 8.00 дан 18.00 гача.
2-ошхонанинг «МОЛОДЕЖНОЕ» кафеси — соат 8.00 дан 21.00 гача.

ДАМ ОЛИШ ЗОНАЛАРИ

А. НАБИЕВ НОМЛИ БОҒ

Собир Раҳимов район ошхоналар трести 4-ошхонасининг чойхонаси — соат 8.00 дан 18.00 гача.

ФУРҚАТ НОМЛИ БОҒ

12-ошхонанинг «ОҚСОҚОЛЛАР» кафеси — соат 8.00 дан 20.00 гача.

ОКТЯБРЬ РАЙОНИ
РЕСТОРАНЛАР ВА КАФЕЛАР

«ГУЛИСТОН» РЕСТОРАНИ — Калинин майдони — соат 12.00 дан 24.00 гача.
«САМАРҚАНД» РЕСТОРАНИ — Самарқанд кўчаси, — соат 11.00 дан 23.00 гача.
«ОКТЯБРЬ» РЕСТОРАНИ — Махсидўзлик кўчаси («Тоҳир ва Зуҳра» магазини қаршисида) — соат 10.00 дан 20.00 гача.
«ҲАММОМ» КАФЕСИ — Уйғур кўчаси — соат 8.00 дан 20.00 гача.
«ШОДЛИК» РЕСТОРАНИ — Пахтакор кўчаси, 5-уй — соат 12.00 дан 24.00 гача.
«ЛЕНИНГРАД» РЕСТОРАНИ — У. Юсупов кўчаси, — соат 12.00 дан 24.00 гача.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/III да **Спартак**, 3/III да **Дилором**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/III да **Юрак операцияси**, 3/III да **Аризасига кўра**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/III да **Гулсара**, (16.00), 3/III да **Дилафрузга тўрт ошиқ** (16.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА- 3/III да **«Аралаш ҳайвонлар группаси» аттракционининг гастроллари** (19.30).

КИНО

2, 3 МАРТДА

«ТРЮКАЧ» — **Санъат саройи** (11, 13.30, 16, 18.15, 20.30, телефон 44-21-74), **Чайка** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 77-06-20), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00), телефон 78-47-25), **Нукус** (11, 13.30, 16, 18.30, 18.30, 21.00, телефон 46-70-69), **Қозоғистон** (11, 14, 17, 20.00; 15, 18, 21.00, телефон 35-24-92), **Дружба** (11, 14, 17, 20.00; 12, 15, 18, 21.00, телефон 66-15-75).

«36-80 КВАДРАТДАГИ ҲОДИСА» — **Ватан** (жуфт соатларда), **Мир** (тоқ соатларда, телефон 91-08-30).

«СЕВСАНГ СЕВАВЕР, АММО АҚЛИНГНИ ЙЎҚОТМА» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01); **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

«БУТПАРАСТ СОҲИБЖАМОЛ» — **Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда), телефон 91-14-61),

«ТУРМУШ ҚУРАЙЛИК» — **ВЛКСМнинг 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ПАРВОЗДАГИ ЎЛИМ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 36-34-02).

«СУЮНЧИ» — **Кўнча** (тоқ соатларда, телефон 42-39-74).

ТВ

2 МАРТ— ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Олтин балиқча». Илмий-оммабоп фильм. 19.40 Магнитогорск шаҳар Давлат хор капелласининг концерти. 20.05 «Революция куйчиси». «Оловли йўллар» туркумидан кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 «Время». 22.00 Футбол бўйича Европа чемпионларининг кубоги. 1/4 финал. «Динамо» (Киев) — «Гамбург» (ГФР). Тбилисидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45)— «Агар соғлом бўлай десанг». 23.45 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 РСФСР халқ артисти К. Лисовский концерти. 19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Мўъжизасиз —мўъжизалар». Киноилова. «Уфқ» №28. 21.30 «Время». 22.00 «Қирол —буғи». Бадиий фильм. 21.15 Бирма миллий рақс ансамбли ижро этади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

17.45 Кўрсатувлар программаси. 17.50 Ўзбекистонда Бутуниттифоқ Болалар ва ўсмирлар музикаси ҳафталигининг очилиши. Я. М. Свердлов номидаги концерт залидан трансляция пайтида ёзиб олинган. 19.10 КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорлари — ҳаётга! «Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлайлик». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Тошкентнинг олтин кузи» Бутуниттифоқ санъат фестивали. В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройидан трансляция пайтида ёзиб олинган. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Тошкентнинг олтин кузи» Бутуниттифоқ санъат фестивали (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.00 Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорлари қурултойи залидан репортаж. 22.30 «Муҳаббатнома». Бадиий фильм. 23.55 Янгиликлар.

3 МАРТ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Фан ва турмуш». «Антарктидага командировка». 20.00 Рус композиторларининг романслари. 20.15 «Революция куйчиси». «Оловли йўллар» туркумидан кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.30 «Время». 22.05 Телевизион ҳужжатли фильм. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 И. Брамс. До минор квартети. А. Бородин номли Давлат квартети ижросида.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Кеч кўрилган фарзанд». Телевизион бадиий фильм 19.50 «Дўстлик» кубоги учун оғир атлетика бўйича халқаро мусобақалар. Одессадан олиб кўрсатилади. 20.20 «Пионерия» киножурнали. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Сизни қизиқтирган адабиётлар». 21.30 «Время». 22.05 Футбол бўйича СССР кубоги. 1/8 финал. 23.45 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — Салават Юлаев номли спорт клуби. 2- ва 3-даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида— Сув полоси бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Олмаота) — Ҳарбий-Денгиз флотининг Марказий спорт клуби. «Олимпийский» спорт комплексидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси.

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Ўзбекистон ССР тарихи. Ўзбекистон Гражданлар уруши даврида (рус.). 12.00 «Вригаданинг туғилган куни». Ҳужжатли фильм. 12.30 Ўзбекистон ССР тарихи. «Ўзбекистон Гражданлар уруши даврида». 15.55 Кўрсатувлар программаси. 16.00 «Футбол юлдузлари». Мультипликацион фильм. 16.20 «Мактаб расмлари». Фильм-концерт. 16.50 Ўқувчилар учун. «Орзу». 17.20 «Малахит қутича», «Деярлик ҳақиқий воқеа», «Дилли-Далли қуёшли боғда». Мультипликацион фильмлар. 18.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ёшлари». 18.30 «Халқ контроли экрани» (рус.). 19.00 Футбол бўйича СССР Кубоги. 1/8 финал. «Пахтакор» — «Динамо» (Москва). Марказий «Пахтакор» стадионидан репортаж. Танаффус вақтида —«Ахборот» (рус.). 20.45 «Ахборот» 21.05 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси уйғур ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Сув ва ҳосил». 22.25 «Шаҳарликлар». Бадиий фильм. 23.50 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 19.15 Реклама. 19.35 «Машаққатли ер». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Ўқувчилар учун консультация. Бошланғич синфларда дидактик материаллардан фойдаланиш. 20.50 «Ҳам кулги, ҳам кулфат». Телефильм. 21.30 МТ II.

«Ташгортрансэкспедиция» бирлашмасининг аҳолига хизмат кўрсатиш учун мўлжалланган 127868, 127869, 127870, 127871, 127872, 127873, 127874, 125875, 026127, 011249, 011250-номерли буюртма квитанцияларининг йўқолган

БЛАНКАЛАРИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Ҳамза район соғлиқни сақлаш бўлими 15-болалар поликлиникасининг «Янгиобод» филиалига справкалар ва касаллик варақалари учун берилган йўқолган

ПЕЧАТЬ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент педагогика билим юрти коллективи билим юрти директори М. Ш. Шариповага онаси

Султонпошша ҚОСИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент совет савдоси техникуми коллективи техникум ўқитувчиси Т. К. Баҳромовага онаси

Башорат АЗИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Марказий универмаги коллективи директор Х. Х. Иногомовга онаси

Марҳаматхон УМАРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Чилонзор район ошхоналар тресги коллективи трестнинг кекса ходимларидан бири

Баҳром КАРИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

4 БЕТ. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
-орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент— ГСП Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-83; қурилиш, 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари—32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар —33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери —32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари —33-90-50.

2 МАРТ, 1983 й.

Р— 02820.

Газета Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри.

Б-2015. ИНДЕКС 64690